

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SCLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti vrsta
maloprodajni po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po 1 Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a pri večjem q
parociju popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo • Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 • Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inšerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Labour Party polaga račune

30. septembra je bil v Brigthou otvorjen 29. kongres Delavske stranke, ki bo zboroval pet dni. Udeležuje se ga do 1000 delegatov in skoraj celokupna angleška delavska vlada. Na dnevnem redu je poročilo vlade o zunanjih politikah, o finančnem stanju in o brezposelnosti, velik del posvetovanj pa bo zavzelo delo na spremembi strankarskih statuten.

V zunanji politiki so se laburisti izkazali kot previdni možje, a polni energije in znanja. V teh kratkih mesecih, kar so na vladi, so pokazali večjo delavnost, kot konservativci v desetih letih. Za sabo imajo Haag, kjer je Snowden prihranil Angliji desetine milijonov funtov šterlingov. V Zenevi so pokazali, da jim Kelloggov pakt ni prazna formula. Izsilili so podpis obveznega mirovnega razsodišča. Po njihovi inicijativi se je pričelo izpraznjevati Porenje, njihova diplomacija vedno huje forsira razorožitev. MacDonald bo te dni podpisal v Washingtonu sporazum z Ameriko, zunanji minister Henderson pa v Londonu z Rusijo, dva ogromna diplomatska uspeha, katerim se konservativci niti približati niso mogli. Operti na te uspehe so voditelji mogli s ponosom stopiti pred najvišji strankin forum in razumljivo, da so želi odobravanje.

Bolj nejasen je finančni položaj. Pred nekaj dnevi je angleška narodna banka povečala diskontno mero in minister Thomas je na zborovanju le izjavil, da finančni razvoj pri Bank of England zahteva natančno preiskavo finančne in kreditne politike angleške centralne emisijske banke. V finančni politiki bodo morali biti laburisti zelo oprezní, da jim denarno močnó konservativci ne nastavimo pasti, iz katere bi bila težka rešitev. Se mnógo težja je rešitev brezposelnosti. To je sploh najtežji problem vsake angleške vlade in znano je, da je eden največjih državnih izdatkov za podporo brezposelnim. Razumljivo, da to strašno obremenjuje finance in vsi državniki si belijo glave, kako te ljudi zaposliti. Hoteli so jih izvoziti v dominijone, a so se vsi enoglasno vprli inportaciji angleškega delavstva. Min. Thomas se je pravkar vrnil iz Kanade, kjer je dosegel, da bo Kanada poslej kupovala več premoaga iz Anglije in ne toliko iz Amerike. S tem bo močóe zaposliti nekaj desetstisočev rudarjev več, a kljub temu bodo še stotisoči brezdelni. Levičarski elementi radi tega godrnjajo proti vladi, češ, da se ne briga dovolj za delavstvo. Rudarska zveza, ki je najjačja strokovna organizacija v Trade Union, je 28. septembra zborovala v Evinburghu in izrekla vladi — nezaupnico. Rudarji hočejo večje plače in krajši delovni čas, podjetniki pa bi najraje znižali plače in podaljšali delovni čas. Dokazujejo, da je angleški premoag predrag, da bi zdržal nemško in ameriško, v zadnjih letih pa še celo francosko konkurenco. Poleg tega ga obmorske baze manj jemljejo, ker se veliki oceanski parniki preurejajo na pogon z nafto.

Labour Party stoji torej pred jako težkim in zamotanim problemom. Levičarji v stranki, katere hujskajo komunisti, so svojo nezadovoljnost z dosedanjó brezposelno laburistično politikó pokazali zelo energično in brigh-tovskem zborovanju in le malo je manjkalo, da vlada ni odnesla nezaupnice.

Največjo pozornost pa je izzvala napoved, da hočejo stranko notranje tako preurediti, da se bodo tudi meščanski sloji v njej mogli uveljaviti. Zgodi naj se torej, kar je MacDonald v svoji spomeniki kongresu pred 60 dnom v Ameriko nakazal, da naj se dela za likvidacijo notranje fronte.

Poznavalce Labour Party ta razvoj nič ne preseneča. Laburisti niso nikdar bili razredna in še manj razrednóbojna stranka. V poročilu o lanskem strankinem zborovanju v Birminghamu beremo sledeče: Stranka ne govori in ne nastopa v imenu tega ali onega razreda, ampak je političen organ, katerega naloga je, da tolmači zahteve in pomore do izraza vsem tistim, ki nosijo breme dela. Ne brezdno posestvanje, ampak stvaritelno delo je, ki vdržuje družbo. Prihodnjim rodovom bomo preskrbeli boljše bodočnost z znanjem, s skupnim delom in s službo drug drugemu...

Angleški socialisti niso ortodoksni. V njih je zelo malo, ali nič materialističnega marksizma. Če je rekel za nemške socialiste Fr. Engels: Mi nemški socialisti smo ponosni, da nimamo porekla le v Saint Simonu, Fourieru in Owellu, ampak tudi v Kantu, Fichteju in Hegelu, — potem velja za angleške socialiste beseda Keith Hutshisona: Na enega angleškega delavca, ki se je spreobrnil k so-

Reorganizacija režima v Italiji

Rim, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Zadnjega tega meseca je Mussolini storil prvi korak k reorganizaciji fašističnega režima, katero je bil napovedal v svojem govoru 14. septembra. Kakor znano, je nad parlamentom vrhovni organ režima tako zvani Gran Consiglio — veliki svet. 30. septembra je Mussolini sklical sejo velikega sveta, ki je trajala samo pol ure in je bila izpolnjena zgolj po govoru šefa vlade, ki je razložil motive reorganizacije velikega sveta, kar so polnoštevilno zbrani člani — 56 — poslušali brez vsake debate.

Število članov velikega sveta se reducira na 20. Veliki svet ostane možgani in srce fašističnega režima. Sestavljen bo iz članov treh kategorij. V prvo kategorijo teh dvajset mož spadajo tako zvani kvadrúmviri pohoda na Rim ali najzanesljivejši in najprepričanejši fašisti, ki so bili v njem že v prvi uri. To so: De Bono, Balbo, De Vecchi in Bianchi. Ti so člani velikega sveta do smrti. — Druga kategorija obsega tiste, ki sedijo v njem po svojem položaju v državni upravi in samo toliko časa, dokler imajo to funkcijo in sicer: glavni ministri, tajnik in podtajniki fašistovske stranke, predsednika parlamenta in senata, predsednik Italijanske akademije ter predsedniki treh sindikatov: sindikata delavcev, delodajalcev in kmetov. — Člani tretje kategorije, ki bodo imenovani za dobo treh let, se bodo izbrali od drugih imenitnejših oseb vlade, bivših strankinih tajnikov po letu 1922 in drugih, ki so si stekli zasluge za fašistovsko revolucijo.

Dočim so torej po dosedanjem statutu bili člani velikega sveta vsi ministri, bodo to zdaj samo, kakor se doznava, minister za zunanje zadeve, justični minister in minister sindikatov (Grandi, Rocco, Bottai). Člani tudi ne bodo več komandanti milice in predsedniki ostalih fašistovskih organizacij izvzemši predsednikov treh centralnih sindikatov. Od direktorija fašistične stranke, ki je bil doslej skoro v celoti zastopan v velikem svetu, bodo odslej sedeli v njem le glavni tajnik in njegova dva podtajnika (katerih je bilo prej v stranki 4), kajti tudi ti so reducirani.

Slekoprej bo skliceval in vodil veliki svet šef vlade, ki bo kralju predlagal njegove člane. Kompetenca velikega sveta ostane nespremenjena.

Milan, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Italijanski listi samo stvarno komentirajo reformo velikega fašistovskega sveta. »Corriere della Sera« piše: Z 20 namesto preko 50 člani pridobi veliki fašistovski svet zopet svojo prvotno sliko pravega generalnega štaba režima s čisto političnim značajem in hitro tajno učinkovitostjo. Radi neomejenega in brezpogojnega prevladovanja Mussolinijeve osebnosti je veliki fašistovski svet daleč od tega, da bi bil podoben miniaturnemu parlamentu, in ostane končnoveljavno izvršilni organ, ki mora s šefom vlade in fašizma sodelovati pri uresničenju enotnega dela. Veliki fašistovski svet nima parlamentarnega značaja.

Kakšen bo združni zakon

Borba med edinstvenim in okvirnim zakonom

Belgrad, 2. oktobra. (Tel. »Slov.«) Zadnjič smo javili, da je prodrla ideja enotnega združnega zakona. Vendar pa je pri tej formulaciji enotnega združnega zakona pomisliti, da je pod tem pojmom lahko razumeti enoten, edinstveni zakon, ki bi urejeval vse panoge združništva ali pa samo okvirni zakon, ki bi dal splošne smernice, posamezno materijo pa prepustil zakonodajni posebnih zakonov. Po informacijah Vašega dopisnika, ki jih je dobil po posameznih ministrstvih, katera so bodisi direktno ali indirektno glede združniške zakonodaje tangirana, se vodi baš v zadnjem času ljuta borba okrog tega, ali naj bo zakon edinstven ali pa okvirni.

Posledice okvirnega zakona bi bile namreč zelo velike. Če bi se uzakonilo združništvo v okvirnem zakonu, je naravna posledica, da bi n. pr. kmetijsko ministrstvo izdelalo poseben zakon za kmetijsko združništvo, trgov-

insko ministrstvo poseben zakon za industrijsko in obrtno združništvo, dalje bi bilo gotovo tangirano tudi ministrstvo za socialno politiko in tudi druga ministrstva. Po željah nekaterih krogov, urediti združniško zakonodajo na ta način, bi dobili mesto enega celovitega združniškega zakonov, ki bi vsak v svojem področju urejal zadruge. Ako bi se pa združništvo uredilo po edinstvenem zakonu, bi imeli en sam zakon za združne zveze. Posledica okvirnega zakona bi bila namreč naravno tudi ta, da bi ista vrsta združništva, kot n. pr. kmetijsko, mogla osnovati svojo vrsto združne zveze in bi bile dosedanje združne zveze, posebno v Sloveniji, kjer združujejo vse vrste zadrug, v svojem področju prisiljene, reorganizirati svojo upravo.

Kot rečeno, definitivna odločitev še ni padla. Na delu sta oba tabora z omenjenima dvema tendencama.

Rudarski podjetniki hočejo rud. zbornico

Ministrstvo odklanja njihovo zahtevo

Belgrad, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Pred časom že so rudarski podjetniki pokrenili akcijo, da bi se ustanovile rudarske zbornice. V svojih vlogah na ministrstvo za trgovino in industrijo so podčrtavali, da je njihova finančna moč in javni interes tako velik, da jim gre po vsej pravici lastna zbornica.

Ministrstvo za trgovino in industrijo je do sedaj odbijalo te predloge in se sklicevalo na to, da bi po sprejetju teh predlogov posebno trpele prečanske trgovske, obrtne in industrijske zbornice. V prečanskih krajih, ločeno od srbijanskih krajev, tvorijo namreč vse te zbornice korpus zase in bo boj, ki gre za tem, ali naj se uvedejo za vso državo posamezne zbornice, ali naj se obdrži prečanski sistem skupnih zbornic, brezdvomno šele v doglednem času izbojevan. Nadalje podčrtava trgovinsko ministrstvo, da je pač premoag nositelj industrije, da so rudarska podjetja zelo

rentabilna, da so njihovi zbornični prispevki zelo veliki, za večino zbornic so naravnost njihovi prispevki glavni vir pri vzdrževanju teh ustanov.

Trenutno so srbški lastniki rudnikov pokrenili znova akcijo in zahtevajo, naj se vprašanje njihove zbornice pozitivno reši. Tudi v tem slučaju je ministrstvo za trgovino in industrijo ponovilo svoj prejšnji sklep in odklonilo idejo posameznih rudarskih zbornic.

Nadžko Bauer v Dalmaciji

Split, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Po odkritju spomenika Grguru Ninskemu je zagrebški nadškof dr. Bauer s svojim tajnikom odpoval po Dalmaciji. Posetil bo Makarsko, Metković, Boko Kotorsko ter se potem podal v Hercegovino in Bosno. V Sarajevu se bo zadržal nekoliko dni.

kot ga nudi svetopisemska pridiga na gori, ki ostvarja kraljestvo božje na zemlji.

Sv. pismo, kadar je vzeto tako, kakor je pisano, ima vedno nekaj revolucionarnega proti gnili in sebični družbi. Laburisti gredo s sv. pismom med mase in pridobivajo. Z neko religioznostjo pridigajo boj ekonomski, politični in socialni krivici. To je njihovo značilno obilježje. V tem so najjačje korenine njihove propagande in moči, v tem je ključ njihovih uspehov. Ogromen porast stranke v zadnjih letih, ko iz vseh stanov prihajajo ljudje k njim, jih vodi do tega, da tudi formalno izpovedo, da je pri njih mesta za vse, ki so socialno čuteči in ki sovražijo krivico. V tem pravcu se bodo predelali strankini statuti na sedanjem kongresu.

Marinković v Belgradu

Belgrad, 2. okt. AA. Danes ob 10.30 je prispel v Belgrad zunanji minister dr. Voja Marinković. Na kolodvoru ga je počakal njegov namestnik dr. Kosta Kumanudi s soprogo. Dalje so bili na kolodvoru češkoslovaški poslanik na našem dvoru Seba s soprogo, naš poslanik v Atenah Vučković, načelnik zunanjega ministrstva dr. Bakotić, bivši pomočnik zunanjega ministrstva Kosta Pavlovič in svetnik praškega poslanstva Jovan Dučić, veliko število uradnikov zunanjega ministrstva, centralnega presbira in njegovih osebnih prijateljev. Minister se je zadržal na kolodvoru nekaj časa v prisrčnem razgovoru z vsemi svojimi prijatelji in se nato podal na svoj dom ter se dopoldne sprejel od svojega namestnika ministrske posle.

Nazadovanje števila konkurzov

Zagreb, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Jugoslovansko društvo za zaščito upnikov v Zagrebu je registriralo za pretekli mesec 51 konkurzov napram 68 v istem mesecu preteklega leta, to je za 25 odstotkov manj. V posameznih pokrajinah je bilo konkurzov v septembru (v oklepaju število lanskega leta): Hrvatska in Slavonija 6 (7), Srbija in Crna gora 35 (50), Slovenija in Dalmacija 5 (5), Bosna in Hercegovina 0 (2), Vojvodina 5 (4). Od začetka leta do konca septembra je bilo razglašanih 842 konkurzov napram 673 lanskega leta, to je za 169 konkurzov ali 25 in pol odstotka več. Po pokrajinah se razdele: Hrvatska in Slavonija 64 (65), Srbija 677 (476), Slovenija in Dalmacija 48 (68), Bosna in Hercegovina 10 (15), Vojvodina 43 (49). V vseh pokrajinah je število konkurzov nazadovalo, le v Srbiji je naraslo, v Hrvatski pa je konstantno.

Kdo lahko dobi posojilo pri Agrarni banki

Upravni odbor PAB je o poslovanju banke izdal pravilnik, katerega glavne določbe so sledeče:

Privilegirana Agrarna banka bo dajala posojila in kredite samo poljedelcem, poljedelskim zadrugam, kreditnim organizacijam, zadrugam, agrarnim zajednicam in sličnim ustanovam. Pod poljedelcem se podrazumeva oseba, ki je pretežno obdavčena na svojo posest.

Posojila, ki jih bo banka dajala, bodo dolgoročna in kratkoročna; bodo posojila na menice, na obveznice in na vknjižbe. Pravilnik odreja način postopanja in vrsto jamstva.

Kratkoročna posojila se dajejo največ na enoletni rok na menice, največ na tri leta na obveznice. Pri posojilih na obveznice sprejema banke državne vrednostne papirje z 80% njihove nominalne vrednosti, druge vrednostne papirje, ki notirajo na naših borzah, po 60% njihovega borznega tečaja.

Dolgoročna posojila bo dajala banka samo za nakup zemljišča, za konvenciranje obstoječih dolgov, za zgraditev gospodarskih poslopij in za melioracije. Najdaljši rok za taka posojila je 30 let. V pravilniku so podobne odredbe o postopanju z zapadlimi menicami in krediti ter o njihovem naplačilu.

Ureditev obmejneg prometa z Madžarsko

Belgrad, 2. oktobra. (AA) Naša in madžarska delegacija za ureditev obmejneg prometa med obema državama, ki sta jima načeljevala g. dr. Stanko Erhartić, šef oddelka našega ministrstva za zunanje posle, in g. dr. Gilla de Bolla, prvi tajnik madžarskega poslanstva v Belgradu, sta završili svoje delo. Danes je bil v ministstvu za zunanje posle podpisan protokol o ureditvi obmejneg prometa v zvezi z aneksom trgovinske pogodbe, ki je bila sklenjena med obema državama 24. junija 1926. S tem aneksom in z danes podpisanim izvršilnim protokolom se podrobno ureja vprašanje obmejneg prometa prebivalstva in blaga med obema obmejnima conama. Nadalje je nanovo urejeno vprašanje dvolastnikov in vprašanje nadzorstva meja.

Velika poneverba

Novi Sad, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Policija je danes zaprla železniškega uradnika Ludvika Köferja radi poneverbe državnega denarja. Aretiranec je priznal, da si je prisvojil vsoto 230.000 Din. Ves ta denar je potrošil s svojo ženo in z nekim artistom.

K likvidaciji Hrv. seljačke zadružne banke

Belgrad, 2. okt. AA. Na zadnji izredni skupščini Hrvatske seljačke zadružne banke se je branil predsednik banke g. Josip Predavec pred obtožbami, ki so jih iznesli posamezni delničarji proti poslovanju bančne uprave s tem, da je izjavil, da je bila sanacija banke hotimično preprečena in da je bil položaj banke omajan že l. 1926., ko je bil izvršen pregled nad njenim delovanjem. Glede na to izjavo g. Josipa Predavca smo prejeli na merodajnem mestu to-le pojasnilo:

Takšne izjave ne odgovarjajo resnici. Velika kreditna ustanova, ki jo je omenil g. Predavec, je pač v svojem poslovanju dovolj samostojna, da bi se mogla ravnati po navodilih drugih. Da pa je sanacija z njenim sodelovanjem izostala, je to pač posledica razlogov, ki so tudi g. Predavcu znani. Ravno tako ni osnovano, da bi bil mogel škoditi ugledu banke pregled, ki so ga izvršili vladni komisarji. Pregledu po zakonskih določbah so podvržene vse kreditne ustanove in takšni pregledi so bili izvršeni tudi nad drugimi ustanovami. Sicer pa je od l. 1926. preteklo do danes dovolj časa, da bi si bila lahko dobro vodena ustanova ne samo opomogla, marveč se celo razširila. Zato je treba iskati vzroke za sedanji položaj Hrvatske seljačke zadružne banke v banki sami in v njenem upravljanju.

Belgrad, 2. okt. AA. Na podlagi zakona o ustanavljanju delniških družb na področju Hrvatske, Slavonije, Banata, Bačke in Baranje od 10. septembra 1922 vrši minister za trgovino in industrijo nadzorstvo nad vsemi družbami, delniškimi družbami in zadrugami. Ker pa so bile na glavni skupščini Hrvatske seljačke zadružne banke iznešene obtožbe proti delovanju te banke in navedene nepravilnosti v njenem poslovanju, ki so povzročile likvidacijo te ustanove, je minister za trgovino in industrijo g. Juraj Demetrovič po svoji dolžnosti in pravici, ki mu jih predpisuje navedeni zakon, imenoval komisijo treh članov, ki naj pregleda delovanje banke in njene uprave. Komisijo tvorijo g. dr. Ognjeslav Aranicki, inšpektor odseka ministrstva za trgovino in industrijo v Zagrebu, Janko Glušac, inšpektor podružnice Narodne banke v Zagrebu in Ljubomir Glavina, glavni knjigovodja podružnice Državne hipotekarne banke v Zagrebu.

Ureditev Plitvičkih jezer

Belgrad, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Na Plitvičkih jezerih se trenutno nahaja precejšnja delegacija, ki tvori stalno komisijo vseh zainteresiranih krogov, ki se zavzemajo za končno ureditev Plitvičkih jezer v turističnem pogledu. Ministrstvo za javna dela je že izdelalo tozadevno velik načrt in stavilo v svoj bodoči proračun primerno subvencijo. Ko bo generalni načrt od komisije, ki se nahaja na licu mesta, osvojen, se pričakuje, da se bo v najkrajšem času pričelo z ureditvijo Plitvičkih jezer.

Jugosl. pristaniški pas v Solunu

Atene, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Predsednik jugoslovanske uradniške zveze je včeraj s 100 državnimi nameštenci dospel v Solun, kjer so si ogledali nevtralni pristaniški pas. Obenem hočejo s svoje strani pripomoči k izboljšanju političnih odnosov med Grčijo in Jugoslavijo. Grške oblasti so goste prijazno sprejele.

Ponesrečeni francoski balon

Zagreb, 2. okt. AA. V okolici Ivanca so našli v bližini mesta, kjer je padel francoski balon na tla, ostanke okrvavljenega plašča. Oblasti sklepajo iz te najdbe, da bi moglo v bližini ležati tudi truplo ponesrečenega francoskega zrakoplovca.

Lastnik ponesrečenega balona je francoski aeroklub. Zato se v poučenih krogih sodi, da bo moral francoski aeroklub zaprositi diplomatskim putem našo državo, da se mu vrnejo ostanke ponesrečenega balona.

Naš turizem

Iz odseka za turizem trgovinskega ministrstva smo dobili poročilo, da bo zakon o dvigu našega turizma razpadel v cel niz zakonov. En zakon bo urejeval hotelsko industrijo, drugi se bo oziral na klimatska mesta, tretji na osvoboditev carine na predmete, ki se za hotelirsko industrijo rabijo v turistovskih krajih itd. Prvotno mnenje, da bi se vsa ta materija uzakonila že to jesen, je padlo. Računa se, da bo le nekaj te materije prišlo na dnevni red pred bodočo sezono.

Iz istega ministrstva se interesenti, ki imajo namen, posvetiti se hotelirski industriji, opozarjajo, da je ministrstvo odločilo, da se trenutno ne pošlje nikogar v hotelirsko šolo v Drazdane in na Dunaj, ker so prošnje bile prepozno vložene in so bile zaradi tehnično-finančnih ovir prošnje odgojene za prihodnji konkurz.

Ministrstvo za trgovino in industrijo, odsek za turizem, je zbralo iz večine letovišč in kopališč podatke o posetu tujcev v naši državi. Prvi podatki pričajo, da je bilo letos v naši državi več tujcev kot lani.

Nesreča se je danes pripetila v Belgradu ravno nasproti ministrstva za javna dela. Velik tovorni avto je zavozil v tamošnjo moha-medansko narodno kuhinjo in prodril pročelje.

Hendersonove izjave

Anglija obdrži palestinski mandat, odpove pa se mandatu nad Irakom — Sporazum z Ameriko in Rusijo — »Oboroževanje je sramota naše kulture«

Brighton, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Henderson je danes sporočil, da je vlada pred kratkim sklenila, da zaenkrat ne namerava razmišljati o nobenih izjemah palestinskega mandata in Balfourjeve deklaracije. Anglija hoče Balfourjevo deklaracijo izvesti in palestinski mandat obdržati dalje. Ko bo odbor podal svoje poročilo, bo vlada vedela, koliko mora svojo politiko revidirati, da se doseže pravična poravnava med Židi in Arabci. Anglija se je dalje zavezala, da bo leta 1932. stavila predlog za sprejem Iraka v Društvo narodov. Do tedaj bo angleška vlada skupno s sedaj sestavljenim iraškim koalicijskim kabinetom izdelala zvezno pogodbo.

Pogajanja z Rusijo bodo postala veljavna še le potem, ko bo angleški parlament sklepal o tem, da se odpošlje v Rusijo angleški poslanik. V sedanjih pogajanjih se je podlagla za razgovore, ki se bodo vršili po izmenjavi medsebojnih poslanikov, razčistila tako, da se lahko računa s popolnim sporazumom.

Nato je Henderson poročal o delovanju angleške delegacije v Zenevi in poudarjal, da

se angleška delavska vlada nikakor neče prenehati glede razvoja mirovne politike, temveč ji je na tem, da si pribori priznanje za nekatere velikopotezne vidike. Z viharim odobravanjem je izjavil Henderson: »Mi ne želimo nobenega obligatoričnega razsodišča, ki je na mnogih točkah preluknjano in ki vsakemu prepirljivcu omogoča, po svoji volji se odločiti za razsodišče ali pa zaigrati za orožje.«

Na koncu je izjavil Henderson, da je Anglija s sporazumom z Ameriko in s pripravami za konferenco petih pomorskih držav omogočila nov napredek razorožitve. Svetovna konferenca za razorožitev, ki bo odstranila oboroževanje, to sramoto naše kulture, se je približala v dogledno bližino. Henderson je potem pozval navzoče, da z agitacijo napravijo l. 1930. za »razorožitveno leto« in da naj na vseh shodih na Angleškem podrobno razpravljajo o pomenu razorožitve. Henderson je končal z besedami: »Razorožitev narodov brez razorožitve javnega mnenja in brez pritiska javnega mnenja na korist miru bi bila politična utopija.«

Venizelos v Pragi simpatično sprejet

Grčija in Bolgarija — Grčija ne pristopi k mali antanti

Praga, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Grški ministri predsednik Venizelos je danes dopoldne dospel v Prago v spremstvu svoje soproge in državnega podtajnika Kapadatos. Na Wilsonovem kolodvoru so ga pozdravili ministrski predsednik Udržal, zunanji minister dr. Beneš, grški poslanik in grška kolonija v Pragi. Dopoldne je Venizelos položil venec na grob neznanega vojaka, popoldne pa si ogledal Hradčin. Njemu na čast je bil zvečer dine pri dr. Benešu in sprejem na Hradčinu. Jutri se odpelje Venizelos v Topolčane, da obišče predsednika Masaryka, v petek pa se bo preko Budimpešte in Belgrada vrnil v Atene. V Budimpešti in Belgradu bo ostal en dan. Češki listi pozdravljajo Venizelosa kot sodelavca Masaryka in dr. Beneša v svetovni vojni in kot boritelja proti germanofilskemu delovanju grškega dvora. Na mirovni konferenci je z voditelji češke politike sklenil tudi osebno prijateljstvo. Venizelos je v Pragi imel tudi gospodarske razgovore, tako posebno z voditelji češke tobačne reže in češke sladkorne industrije. Grčija hoče vpeljati monopol za sladkor na korist onim državam, ki kupujejo grški tobak.

Praga, 2. oktobra. (Tel. »Slov.«) Pri sprejemu inozemskih časnika je izjavil Venizelos na vprašanje bolgarskega dopisnika: »Dali bomo Bolgarom vse, kar damo tudi drugim. Pripravljeni smo, skleniti z Bolgarijo ravno tako arbitražno pogodbo, kakor se je sklenila s Češkoslovaško ali Italijo. Grčija hoče iz Soluna napraviti specialno grško pristanišče s svobodnimi conami za druge narode, s čimer se bo gotovo zadovoljilo tudi interese Jugoslavije. Grčija bo na vse možne načine pomagala Bolgarski na podlagi enakopravnosti. Grčija popolnoma razumeva interese Bolgarije v Dedeagaču. Grška vlada je pripravljena, dovoliti tam Bolgariji največje koristi in olajšave, da bo Bolgarija mogla v polni meri izkoristiti to pristanišče za svojo trgovino.« Na vprašanje, ali Grčija misli na vstop v Malo antanto, o čemer se vedno govori, je izjavil: »Z Jugoslavijo, Romunijo in Češkoslovaško smo si dobri prijatelji, vendar mislim, da Mali antanti nikdar ni bilo resno na tem, da nas sprejme, že zato, ker je Mala antanta srednjeevropska ustanova s posebnimi interesi in cilji, mi pa smo balkanska država. V tem oziru torej nimamo nobenih skupnih interesov.«

Vprašanje obrtnega zakona

Belgrad, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Kar se tiče obrtnega zakona, smo dobili iz trgovinskega ministrstva opozorilo, da ne gre računati tako hitro z rešitvijo vsega tega materijala. Treba je najprvo spraviti v formalno zakonsko obliko zaključke komisije, ki je delala na tem zakonu. Nato je treba dobiti načelna navodila, kako naj se rešijo gotova vprašanja. Merodajni krogi trgovinskega ministrstva poudarjajo, da bi bilo najbolje, da bi se dala obrti popolna svoboda in podčrtavajo, da bi bilo treba zaščititi le javne interese, sicer pa

ne omejevali svobode. Ugotavlja se, da smo vsled pretirane omejitve različnih koncesijskih sistemov prišli v hujše stanje, kot je bilo v srednjem veku. Vsa ta različna vprašanja, kolikor je treba zaščititi javne interese, princip svobode, princip koncesij, vprašanje meje med obrtjo in industrijo — vsa ta vprašanja rabijo načelne odločitve in šele potem je mogoče računati, da bi bil osnutek obrtnega zakona predan vrhovnemu zakonodajnemu svetu v pretres.

Angleški zračni orjak „R 101“

Opremljen je z najmodernejšim komiortom

Cardington, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Na poziv angleškega zrakoplovnega ministrstva so se danes na letališču v Cardingtonu, ki ga hočejo zgraditi kot angleško zrakoplovno pristanišče, zbrali angleški in inozemski zastopniki listov, da si ogledajo novi angleški zrakoplov in prisostvujejo krstu zrakoplova »R 101«. Zrakoplov je podoben »Zeppelinu«, njegov obseg pa je, razen dolžine, mnogo večji. »Zeppelin« je dolg 235 metrov, angleški zrakoplov pa samo 220,7 m. Da se zmanjša odpor zraka, so vsa bivališča za potnike in mo-

štvo zgrajena v notranjosti zrakoplova, samo gondola za vodstvo je pod truplom. V zrakoplovu samem je zgrajenih 16 sobic za potnike, in sicer iz črev preko 1 milijona goved. V zrakoplovu je tudi kadilni salon, kakršnega do sedaj nima še noben zrakoplov. Razen tega ima jedilno dvorano za 50 oseb in velik družabni prostor. Voditelj zrakoplova je major Scott, ki je bil prvi, ki je z zrakoplovom preletel ocean tja in nazaj. L. 1919. je vodil angleški zrakoplov »R 34« iz Anglije v Ameriko in po par dneh zopet nazaj.

Albanci pobili 9 jug. maturantov

Podgorica, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Sem je došla vest o strahovitem pokolju, ki so ga izvršili Albanci nad našimi dijaki. 12 dijakov-maturantov se je podalo v Berane, da položijo tam zrelostni izpit, in so v ta namen preko račili planino Tukor. Na osamljenem in zapuščenem kraju so jih iz zasede napadli Albanci ter s strelji iz revolverjev težko ranili devet dijakov. Nato so Albanci ranjenega še masa-

kirali in jih s koli pobili. Nato so napadalc napisali na desko sledeče besede: »To je osveta iz leta 1912« ter to desko položili na trupa. Ta vest je izzvala strahovito razburjenje, posebno radi tega, ker se ne ve za usodo ostalih treh dijakov. Misli se, da so jih razbojniki odvedli in skrili. Ubiti dijaki so vsi iz plemena Vasojevičev.

„Zeppelinovi“ izleti

Friedrichshafen, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Zrakoplov »Zeppelin« se je davi ob 8.35 dvignil za osemurni polet preko Švice pod vodstvom dr. Eckenerja. Na krovu se nahaja 34 potnikov.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma oblačno, včasih dež, nekoliko hladneje, živahni zapadni vetrovi.

Vatikan se ne pogaja s sovjeti

Rim, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Vesti, da so se v Berlinu začeli med nuncijem Pacelijem in zastopniki sovjetske vlade predrazgovori o sporazumu med Vatikanom in Moskvo, se v tukajšnjih vatikanskih krogih presojajo skrajno skeptično. Poudarja se, da ruska vlada od časa do časa pušča v svet take vesti, da bi v svetu napravila vtis, kakor da je sporazum sploh mogoč, da bi tako odstranila odpor, ki je nastal na vsem civiliziranem svetu proti ruski cerkveni politiki. Zdi se tudi, da hočejo sovjeti na ta način poskušati dognati, kako daleč bi bila katoliška cerkev pripravljena popuščati, da bi preprečila grozeče uničenje zadnjega ostanka krščanskega mišljenja v Rusiji. K temu se izjavlja, da o kakih pogajanjih s strani Vatikana ne more biti govora, dokler manjka za to, kakor do sedaj, vsaka mogoča podlaga.

Vatikanska banka

Rim, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Čuje se, da bo Vatikan v kratkem za svoje ozemlje ustanovil državno banko za upravo vatikanskega premoženja in za denarni promet Vatikana z inozemstvom. V Rimu se bo ustanovila podružnica na Španskem trgu. V ostalem inozemstvu bo vatikanska banka dopisovala z državnimi emisijskimi bankami.

Italijanizacija Trentina

Rim, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Prefekt v Boznu Marziali je v prav marzialske brzotjavke obvestil Mussolinija, da je od 1. oktobra dalje končoveljavno odpravljen režim dvojezičnosti za Južno Tirolsko: »Duce! Od danes dalje potiska fašistična Italija kot izraz vseh svojih sil, podrejenim Vašim zapovedim, svojo železno peto enkrat za vselej v to rimsko deželo, ki je v ospredje pomaknjena straža.«

Rothermerov finančni položaj slab

London, 2. oktobra. (Tel. »Slov.«) Lord Rothermere objavlja danes v svojih listih komunikacije o finančnem položaju njegovih družb. V dolgih člankih pomirja Rothermere svoje delničarje radi velikega padca kursov in odločno svari pred tem, da bi se delnice prodajale po današnjih smešno nizkih tržnih cenah.

Sprememba indijskega štatuta

London, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča diplomatski dopisnik »Daily Telegrapha«, sestavlja sedaj angleška vlada izjavo o statusu Indije, ki se ima oddati še pred otvoritvijo vseindijskega kongresa, ki bo 1. decembra.

Belgrajske vesti

Belgrad, 2. okt. AA. Privilegirana agrarna banka sporoča, da so vsa uradniška in službeniška mesta zasedena in da se zato ne sprejemajo nadaljnje prošnje. Banka bo sprejemala do 10. oktobra samo prošnje za mesta, ki so bila te dni razpisana v Službenih novinah.

Belgrad, 2. okt. AA. Na današnji seji upravnega odbora Privilegirane agrarne banke je bil imenovan za direktorja banke g. dr. Janko Hacin, pravni svetovalec in bivši podpravnatelj podružnice Prve hrvatske štedionice v Belgradu.

Zadnja poročila

Obnovitev angleško-ruskih odnosov

London, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister Henderson je včeraj izjavil na banketu, da je razveseljivo, da je z Dovgalevskim prišel do zaključka in da bo vlada ob sestanku parlamenta predlagala, da se zamenjajo poslaniki med Anglijo in Rusijo. Henderson upa, da se bodo odnosi med obema narodoma mogli zgraditi na parlamentarni podlagi.

Kriza nemške vlade odstranjena

Berlin, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Kriza je odstranjena. Do poznih večernih ur so se danes ves dan vršila pogajanja med vladnimi strankami, da bi prišli do kompromisa o zavarovanju brezposelnih. Nemška ljudska stranka je ostala trdovratna in ni hotela popustiti, dočim se druge stranke bile voljne, skleniti kompromis. Šele s posredovanjem dr. Stresemanna se je posrečilo doseči, da se bo nemška ljudska stranka jutri odtegnila glasovanju, dočim bo še nadalje ostala v opoziciji proti vladnemu predlogu.

Reparacijska banka

Baden-Baden, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Vse priprave za sestanek organizacijskega odbora za reparacijsko banko so končane. Predsednik nemške drž. banke dr. Schacht dospe s svojo delegacijo jutri v Baden. Prav tako tudi ameriška, belgijska, francoska in italijanska delegacija. Japonska delegacija je prišla že danes.

Slovenska katol. akcija in fašizem

Pod tem mnogoobetočnim razprto in mastno tiskanim naslovom razpravlja zadnja »Delavska politika« o dogodkih v — Avstriji. In ker se zaveda, da ne razume ne katoliške akcije ne fašizma, se je o teh stvarih šla informirati k — »Jutru«. In kaj je našla? Našla je, da je »Jutro« zelo uvidevno. Kajti, ono smatra nacionalistično gibanje za reakcionarno. No, prav. Še več. Iz »Jutra« je razbrala, da stremi fašistični pokret najbrže (mi podčrtali) po nekaki katoliški aliansi v srednji Evropi, ki bi ji pripadala Italija, Avstrija, Madjarska in eventualno Poljska. Ta stvar ni najbrže, ampak čisto gotovo strašna kolobocija, ki jo bodo tudi ljudje od »Delavske politike« malo težko gutirali.

Tako podkovana v temeljnih političnih resnicah in z razširjenim političnim obzorjem, je obrnila »Delavska politika« pogled še k »Slovencu«. In tu? »Slovenec«, piše člankar, »se veseli heimwehrovskega gibanja. Za »Slovenca« je to vesel pojav, ker se s tem ustvarja v srednji Evropi skupina »fašističnih, katoliških držav, ki naj ustvari močno oporo za reakcijo, dasi se ji ves svet upira. V fašizmu misli klerikalizem zopet dobiti ono oporo, ki ga bo podpiralo v njega stremljenju po hierarhiji in v boju proti svobodomiselnosti... fašiste je še dr. Schober pustil na cedilu pri sestavi vlade; kaj bi jim bilo? »Slovenec« pa jim je zapel hvalo in slavo organizirano delavstvo pa psuje, ker zahteva ohranitev svojih državljanjskih pravic. Bolj očitno nihče ne bi mogel izpovedati svojega mišljenja in — namena. — To je načelo hierarhijske.

Mi strmino nad tako lažljivo brezvestnostjo in se v resnici čudimo, kako je mogla zagledati beli dan. Kdaj se je »Slovenec« radoval nad heimwehrovskim pokretom? — Le kdaj je zagovarjal »v srednji Evropi skupino fašističnih katoliških držav«. Kdaj bomo peli Heimwehru hvalo in slavo in psovali delavstvo?

Ravno »Slovenec« je o avstrijskih homotijah ves čas stal ob strani in poročal mirno in objektivno kot opazovalec. Poudarili pa smo popolnoma pravilno, da je terorizem socialistov, ki so ga izvajali s Schutzbundom, izzval reakcijo na drugi strani. Izkušnja kaže, da je marksizem povsod terorističen, kjerkoli le pride do moči. Avstrija je njemu nasproti postavila Heimwehr, ki ravno tako nastopa s silo, kjer more, kakor je preje delal Schutzbund, dokler se je še upal. Schutzbund je duševni oče Heimwehra, o vsem ga popolnoma kopira. Mi odklanjamo oba, ker nobeden ne spoštuje svobode prepričanja. Imeli pa nismo nobenega razloga, da bi socialiste jemali v varstvo pred heimwehrovskimi, kakor tudi ne bomo branili slednjih, če jih bodo tedaj socialisti.

Toda, še vedno bi iz vsega ne mogli razumeti, kaj naj ima to opraviti s Slovensko katoliško akcijo in fašizmom, ako ne bi poznali gospodov socijev in tistih, kamor hodijo oni v šolo. »Delavska« piše namreč v istem članku: »Posebno značilna je ta politika (namreč katoliške akcije) za razmere v naši državi, ki šteje več veroizpovedanj. Če bi želja slovenske katoliške akcije, ki odseva iz navedenega članka (kakor ga je napisala »Delavska politika«) uspela, potem bi imeli v državi dovolj opravka s klerikalnimi spletkami in svrhu političnega vpliva, ker bi klerikalizem imel moralno oporo v sosednjih državah. (Mi podčrtali.) V verskem oziru bi potem še desetletja ne prišli do verske strpnosti, ki je za miren in zdrav razvoj v državi potrebna.«

Res je. Za miren in zdrav razvoj v državi je verska strpnost potrebna. Toda mi je ne razumevamo tako, da bi mi morali molčati, kadar kdo tepta po našem prepričanju. Gotovo pa se ne utrja politična strpnost z izmišljenim in neresničnim poročenjem. Čisto gotovo ne, s sumničnim in podtikanjem. In najmanj, ako se skuša fašizem, proti kateremu je naš list gotovo največ v državi pisal in vedno proti nastopal in to dela še danes, ako kdo skuša torej fašizem skopčiti s slovensko katoliško akcijo in jo tako naslikati za protidrjavno. To je storila »Delavska politika«. Sicer ne izvirno in duhovito, vendar pa tako, da bolj očitno nihče ne bi mogel izpovedati svojega mišljenja in — namena. — To je bilo vedno načelo slovenskega svobodomiselnosti!

Težka nesreča ljublj. detektiva

Ljubljana, 2. okt.

Pri avtomobilskem oddelku ljubljanske policije je uslužben 44-letni detektiv Franc Nanut. Ta se je včeraj opoldne odpeljal po uradnih opravkih s službenim motociklom s prikolico na Orenjsko. Na »Jeperci« nad Medvodami, torej kraju, kjer se je pripetilo že toliko nesreč, mu je pripeljal nasproti kmetski voz, naložen s krompirjem. Oba, motocikel in voz, sta vozila pravilno po desni strani. Nanut se je vozu umaknil še bolj na desno, zavozil pri tem na gramoz, z gramoz pa v mehko prst na njivi, v katero se je kolo prikolice vdrla. Motocikel se je prevrnil in z vso težo padel na Nanuta, ki je obležal z zlomljenim desno nogo v stegnu. Orožništvo v Medvodah je kmalu po nesreči poklicalo reševalni avto iz Ljubljane, s katerim je prišel tudi detektiv Močan. Reševalni avto je Nanuta prepeljal v bolnico. Orožništvo in detektiv Močan pa nista mogla izslediti onega kmeta, ki je vozil Nanutu nasproti. Najbrže jo je iz bojazni pred opravič za oblastni popihal še pravočasno. Zanimivo je, da je imel reševalni avto nazaj grede v Ljubljano na isti cesti tudi majhen karambol. Nasproti mu je privozil kmetski voz, ki je vozil — po levi strani ceste. Reševalni avto je dajal znamenja s hupo, toda voznik se ni zmenil zanje in je z vozom opozil reševalni avto. Ta se je moral celo ustaviti, dasi je imel tekoče ranjenega Nanuta s seboj. Voznika je aretiralo orožništvo v Medvodah. Ljudje, bodite previdni z vozili na cestah, zlasti pa dajte vedno in povsod prednost reševalnemu avtu!

Ne mačite svojih otrok z ribjim oljem. Mesto ribjega olja dajte svojim otrokom

JEMALT

ki ima zelo prejeten okus in vonj, otroci ga pa jemljejo z največjo slastjo kakor kano sladice. Dobiva se v vseh lekarnah.

Predrzen rop na Kočevskem

Ropari v avtomobilu

Mozelj, 1. oktobra.

Danes zjutraj se je po Kočevskem kakor blisk raznesla vest, da so obiskali Mozelj, prijazno kočevsko vas, predrzni vlomilci, ki so izropali vso manufakturo trgovcu g. Ivanu Kamenarju.

Vaš poročevalec se je odpeljal takoj v Mozelj, kjer se je podrobneje informiral o predrznem ropu, ki je radi rafinirane izvedbe zelo razburil ondoto prebivalstvo.

Zjutraj ob pol treh je vstal sosed g. Kamenarja posestnik Balmayer, da bi šel krmit živino, ker bi moral z njo na polje. Šel je klicat še bližnjega sosedo. Med potjo pa je že opazil, da so vrtnice pri izloženem oknu trgovine g. Kamenarja priprte, na cesti pa je ležalo nekaj desk. Vse to se mu je zdelo čudno. Ko je šel nazaj, je stopil k vratnicam in jih odprl. V tistem hipu je zapazil,

da so šipe izloženega okna razbite.

Takoj je vedel, da je bil izvršen vlom. Šel je klicat g. Kamenarja, ki spi v isti hiši, kjer je trgovina, samo zadaj. Oba sta odšla nato v trgovino, kjer sta videla, da je vse v neredu. G. Kamenar je takoj zapazil popolnoma prazne predale za manufakturo. Od vsega blaga, katerega je dobil pred par dnevi od veletrgovca g. Alojzija Kresseta iz Kočevja, pri katerem jemlje vse na račun, so vlomilci pustili le nekaj ostankov kotenine. Vse drugo so odnesli. Od specerije in galanterije ni manjkalo nič. Vlomilci so bili torej pri svojem delu izbirični. Denarja trgovcu k sreči ni pustil v blagajni, ker ga vedno shranjuje drugje. Vlomilci so sicer brskali po predalih, vendar niso nič dobili.

Oba, Balmayer in Kamenar, sta odšla buditi orožnike, najprej pa sta zbudila poveljnika ondotne orožniške postaje g. F. Hočevarja, ki stanuje v isti hiši nad trgovino. Ta je izjavil, da je slišal okrog ene ponoči močan pok, kakor da bi se zdrobila kod šipa, vendar je mislil, da razsaja zunaj močna sapa, kakor to že par dni zapovrstjo in ni posvetil temu večje pažnje. Ko se je zdanilo, so pred hišo zapazili sledi avtomobila. Sklepali so torej, da so vlomilci prišli z avtomobilom.

V tem jih je potrdila še posestnica Komova, ki je slišala avtomobil nekako ob eni ponoči, ko

Jubilejne slovesnosti nar. gledališča v Mariboru

Maribor, 2. okt.

Fanfara Smetanove »Libuše« so zadonele snoči z balkona Kazinskega posopja ter naznanile pričetek jubilejnih slovesnosti ob 10-letnici našega Narodnega gledališča. V hramu umetnosti pa se je zbiralo občinstvo ter ga čisto napolnilo.

Ob prihodu Otona Zupančiča, kneza slovenske besede, ki je zavzel mesto v zadnji pritični loži desno, se je dvignilo frenetično vzklikanje dragemu gostu. Svečanostni uverturi pod odličnim vodstvom našega Ljotze Herzoga je sledila slavnostna beseda prof. dr. Strmška, ki je kakor v bilančnem prerezu nanizal vse, kar je bilo v najtesnejši zvezi z našim gledališko-kulturnim dogajanjem, z borbami in težavami pri delu za napredovanje in spopolnjevanje našega mariborskega teatra. Nato je režiser J. Kovič pozdravil pesnika Otona Zupančiča, ki se je udeležil proslave kot zastopnik ljubljanskega Narodnega gledališča, g. Karadžića od belgrajskega Narodnega gledališča in g. Pfeiferja, ki je prisel na proslavo kot predstavnik celjskega Dramatičnega društva. Brzobjavne pozdrave so poslali ob jubilejni proslavi zagrebško in skopljansko gledališče, Združenje gledaliških igralcev v Belgradu, bivši kapelnik mariborske opere Mitrovič in drugi.

Nato pa je sledila uprizoritev drugega dejanja »Vojnovičeve« Smrti majke Jugoviče, četrtega dejanja Zupančičeve »Veronike Deseniške« ter zadnjega dejanja Jurčičevega »Tugomerja«.

Med drugim odmorom je moral Oton Zupančič ob frenetičnem aplavzu občinstva na oder. Sploh je ves večer potekel v znamenju živahnega vzklikanja vsem nastopajočim igralcem, zlasti pa ustanoviteljem mariborskega Narodnega gledališča Hinku Nučiču ter ge. Viki Podgorski.

Spremenjen vozni red

Pričenši s 6. oktobrom 1929 se spremeni vozni red sledečih vlakov:

1. Simplon-Orient ekspresni vlak na delni progi Trst-Zidani most:

Trst odhod ob 19.45; Postojna odhod ob 22.15; Rakek odhod ob 22.55; Ljubljana, gl. kol. odhod ob 0.5; Zidani most odhod ob 1.19.

Nadaljni vozni red do Stambula neizpremenjen.

2. Brzi vlak štev. 710/603/504/D 188 Trst-Dunaj: Trst odhod ob 20.52; Postojna odhod ob 22.52; Rakek odhod ob 23.33; Ljubljana, gl. kol. odhod ob 0.36; Litija odhod ob 1.8; Trbovlje odhod ob 1.29; Zidani most odhod ob 1.54; Celje odhod ob 2.22; Pragersko odhod ob 3.20; Maribor gl. kol. odhod ob 4.—; Dunaj prihod ob 9.30.

3. Brzi vlak štev. 1104/201 Pragersko-Budimpešta:

Pragersko odhod ob 3.21; Ptuj odhod ob 3.41; Ormož odhod ob 4.09; Čakovec odhod ob 4.32; Kraljevec-Prelog odhod ob 4.50; Kotoriba odhod ob 5.25; Vel. Kaniža odhod ob 6.13; Budimpešta prihod ob 10.05.

4. Brzi vlak štev. 706/607 na delni progi Trst-Rakek:

Trst odhod ob 15.00; Postojna odhod ob 17.45; Rakek prihod ob 18.— in odhod po sedanjem voznem redu.

5. Potniški vlak štev. 612 Maribor-Dunaj: Maribor gl. kol. odhod ob 8.55; Dunaj prihod ob 18.34.

6. Potniški vlak štev. 528 Jesenice-Podrožica: Jesenice odhod ob 17.40; Podrožica prihod ob 17.58 min.

Vozni red vseh ostalih vlakov ostane neizpremenjen.

je šla za hip iz hiše. Avtomobil se je ustavil pred hišo g. Kamenarja. Ko je šla nazaj, je zagledala v Kamenarjevi trgovini luč. Mislija pa je, da je v trgovini g. Kamenar sam in je šla spat.

Nekako ob šestih je pritekel na orožniško postajo še trgovec g. Jonke. Povedal je, da bilo nocoj

tudi pri njem vlomljeno.

Vlomilci so vlomili vrata izloženega okna, dočim v trgovino samo niso udri, Trgovec Jonke nima v svojem lokalu nič manufakture. Sklepa se torej, da so vlomilci posvetili najprej z lučjo v trgovino, nato pa, ko so videli, da ni v njej nič manufakture, odšli naprej do trgovca Kamenarja.

Malo za tem je tudi lastnik poslopja, v katerem se nahaja pošta, prišel k orožnikom in izpovedal, da so v isti noči hodili neznanci okrog pošte, vendar jih je domači pes s hudim laježem prepolil. Jasno je bilo torej, da so vlomilci

hoteli izropati tudi pošto,

a bili pri poslu prepadeni.

Vlomilci so znali svoje delo izborna zakriti in zmešati za seboj pravo sled. Vse blago so odnesli okrog trgovine in skednja na pot, ki se cepi od državne ceste, ki vodi iz Kočevja proti Črnomlju, proti Spodnjemu Mozlju (Kotscham), kjer je čakal avtomobil. Ko so blago znesli na avto, so se odpeljali v Spodnji Mozelj in nato po drugi poti zopet na državno cesto. Tu se sled z drugimi črtami na cesti izgublja in ne ve se, ali so vlomilci odpeljali ukradeno blago

proti Črnomlju ali čez Stari trg preko Kolpe na Hrvaško.

Orožniki so izvedli obširno preiskavo, vendar do sled je brez uspeha.

Trgovec Kamenar, ki je začel s trgovino v Mozlju pred letom dni, trpi škode na desetstisoče dinarjev.

Kdo so bili vlomilci, se ne ve. Eni ugibajo, da bi mogli to biti tujci, ki pa so imeli najbrže zvezo z domačini. Vsekakor je vlom bil izvršen skrajno previdno in rafinirano. Vlomilci pa so morali biti nadvse hladnokrvni, da se niso ustrašili močnega laježa psa na pošti, ki je prebudil gospodarja.

Šahovski turnir v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 2. oktobra.

Danes se je odigralo 12. kolo šahovskega turnirja. Rezultat je bil sledeči: Rubinstein je premagal Canala v 63 potezah, Takacs Rožiča (37 potez), Grünfeld Königa (23 potez), Przepiorka dr. Geigerja (28 potez), Flohr Sämischja (25 potez). Remis so ostale sledeče partije: Brinckmann—Maroczy (24 potez), Pirc—Hönlinger (31 potez), dr. Singer—Jovanović (54 potez). Stanje po 12. kolu: Rubinstein 9½, Flohr, Grünfeld, Przepiorka, Maroczy 8, Pirc, Takacs 7½, Canal, Sämisch 6½, Hönlinger, Brinckmann 6, dr. Geiger 5, König 3, Rožič, dr. Singer, Jovanović 2.

Vojaki so se naučili pisati

Ljubljana, 2. oktobra.

Hvale vredna je tendenca vodstva naše vojske, naj da vojaška doba mladeničem, ki služijo pri vojaki, nekoliko več duševnega obzora, jih bolj usposobi za življenje ter napravi iz njih zrele moške, vajene discipline in vztrajnosti. Najbolj velja to še za mladeniče iz kulturno zaostalih pokrajin, posebno za one ki so nevedši pisanju in čitanju. Vojake mora služiti po zakonu vsak goden mladenič in tudi analfabet. Ko pa ta obleče vojaško suknjo, kmalu spozna, da se ni prišel samo uredi v orožju, temveč, da mora tudi v šolo. Skoro vsak analfabet odide od vojakov z novim znanjem: zna pisati in brati.

Povsod, v vseh garnizijah, se vrše analfabet-ski tečaji. Tudi v Ljubljani so se vršili in so sedaj zaključeni. S prav razveseljivo bilanco, tako, da je treba ljubljanskim osnovno-šolskim učiteljem, ki so te tečaje vodili in njihovim uniformiranim učencem le čestitati k uspehom.

Poglejmo, kako so ti uspehi: v Ljubljani imamo 16. artiljerijski polk, dravsko bolničarsko četo, 40. pešpolk »Triglavske« in 52. pešpolk. Pri vseh teh vojaških enotah je bilo skupno 923 analfabetov.

Pri 16. artiljerijskem polku, kjer služijo večinoma zelo nadarjeni Bosanci, je bilo 145 analfabetov. Od teh se je naučilo sedaj brati in pisati 131, le 14 je ostalo nepismenih. Uspeh je bil torej v 90 odstotkih. Ta polk se je tudi najbolj odrezal, še najbolj pa njegovi 1. in 2. baterija ter vojni eskadron II. divizije (polkove). Tu se je naučilo pisati in brati vseh 100 odstotkov analfabetov.

Pri dravski bolničarski četi je bilo 31 analfabetov, od teh se je naučilo brati in pisati 26, torej 83 odstotkov.

Pri 40. pešpolku »Triglavske« je bilo 413 analfabetov, brati in pisati se je naučilo 282, torej 68 odstotkov, 131 pa je ostalo nepismenih. — Najbolj se je odrezala pri tem polku 8. četa II. bataljona, pri kateri je izdelalo 84 odstotkov analfabetov.

Pri 52. pešpolku je bilo 334 analfabetov, izdelalo je 257, torej 76 odstotkov, 77 vojakov je ostalo nepismenih. Najbolj se je odrezala 4. četa I. bataljona, kjer je izdelalo 83 odstotkov.

Skupno je od 923 analfabetov izdelalo 696, torej 75 odstotkov. 227 vojakov pa je žal ostalo nepismenih.

Končni uspehi so torej zelo lepi. Razveseljivo je dejstvo, da se vojaška oblast tako resno zavzema poleg vojaške tudi za prosvetno izobrazbo vojakov ter s tem niža splošen odstotek analfabetizma v naši državi. Trud učiteljev pa je bil poplačen s skoro presenetljivimi uspehi.

Moje gospodinje,

ako želite imeti v svojem stanovanju pozimi prijetno toploto in prihraniti mnogo kuriva, tedaj kupite

ZEPHIR PEČ čez
10 greje eno sobo **24**
kg. drva ur

Večji tipi grejejo 3 do 4 sobe enako. Na zahtevo brezplačni popis:

Zephir tvornica peči d. d., Subotica

Samoprodaja za Ljubljano: Breznik & Fritsch

Samoprodaja za Celje: D. Rakusch

Samoprodaja za Maribor: Pinter i Lenard

Krasota Pohorja izginja v tujino

Ruše, 1. oktobra.

Ruška kočja. Šumik, Klopni vrh in Smolnik, vse tle okoli me vodijo moji sprehodji. Vsak solnčni dan mi uhajajo misli tje gor v planino. Saj je tam lepo, ker so solnčni žarki tam tako topli, ker so studenci tam tako mrzli, ker je tam zeleni gozd in v njem srnjak in zajec in polhi na starodavnih bukvah, — zanimivo, da ptičjeva patnja pogrešam, — ker je tam sveži zrak, ki so ga ruška pljuča tako potrebna. Pohorski gozdovi poznajo svojo pesem, ki je tiha, nežno-melanholična, pa sega v srce. Pa dobri ljudje so tam zgornj! Zato rad zahajam v pohorske planine.

In še ena pesem poje v pohorskih gozdovih, in ta je nekoliko žalostnejša. Pesem drvarjeve sekire in pesem vodne žage. Kaj pa hočem. Hmelj nam je odpovedal, pohorski gozdovi pa so nam ostali zvesti. Pa še veliki so ti pohorski gozdovi. Zato pridno sekamo iz njih, vozimo »plohe« v dolino in nato v tujino. Žalostna je pesem drvarjeve sekire: Naš najlepši in najdražji zaklad nam posekava. Pohorje je sicer še zeleno, a... Ko na svojih sprehodih čez Ruško kočjo, Šumik, Klopni vrh in Smolnik zablodim do kake »frate«, — pod tem imenom razumemo kompleks posekanega gozda, kjer rastejo maline, — kjer ob visokih porokih posekanih pohorskih smrek izzvenevajo zadnji akordi žalostne pesmi drvarjeve sekire, pa se z gnevom vedno spominim, kako neracionalni gozdarji smo še. Čakamo, da bo brez semen iz zemlje zrastle drevo, mesto, da bi sadiko posadili. Učimo se naprednega gozdarstva, da bo Pohorje vedno ostalo zeleno. Pa bomo domačini in tujci, — pa brez neturistovske električne vzpenjače, — radi hodili na sprehode čez Ruško kočjo, Šumik, Klopni vrh in Smolnik. Pred kratkim sem govoril z neko Dunajčanko, ki ni mogla prhvaliti lepote pohorskih gozdov.

Vozimo »plohe« v dolino in nato v tujino. Pa deske »režemo« na naših žagah, jih nakladamo in vozimo v tujino. V vse evropske države, predvsem sosedne, izvažamo; celo z Ameriko trgujemo. Dan za dnem vozi železna cesta mogočne tovore lesa proti Mariboru in naprej. Iz zgornje Dravske doline pa še površ spuščajo splave po Dravi. Lepo jih je videti. Lesna trgovina nas še drži po koncu. Les se danes dobro proda in lahko. Cene so pri kubiku približno za 300 Din višje, ko pred par leti. Takrat nas je bilo že strah, danes smo zadovoljni. Samo, da nam pohorski gozdovi ne odpovejo, — kar od nas je odvisno.

Lepi so še pohorski gozdovi. Dobra je še lesna trgovina v Dravski dolini. Kako dolgo še?

Predsednik banke v lastni banki ob denar

Poleti leta 1928. je umrl v Osijeku bivši podžupan in narodni poslanec Vasa Muaečević. Njegovi dediči so sedaj odkrili, da z dediščino ni vse tako. Kakor bi bilo prav. Pokojni Vasa Muaečević je bil ustanovitelj in predsednik Srpske štedionice v Osijeku in je imel tam tekoči račun. Muaečević je dvigal in nalagal svoj denar na tekoči račun, vedno pa si točno vse zapisal. Leta 1927. je opazil, da se računi ne ujemajo in da mu je pri Srpski štedionici izginila s tekočega računa večja vsota. Pregledal je v banki vsa potrdila in ugotovil, da eno potrdilo za 20.000 Din sploh ni bilo podpisano. Pozneje pa so mu v banki predložili za isti znesek podpisano potrdilo. Muaečević je nato odnesel vsa potrdila domov, jih pregledal in z začudenjem ugotovil, da jih je med njimi več z njegovimi ponarejenimi podpismi. Kot predsednik Srpske štedionice ni hotel delati svojemu denarnemu zavodu sramote in je vso stvar zaupal samo svoji hčeri. Potrdila je poslal grafološkim strokovnjakom, ki so ugotovili, da je več podpisov na potrdilih ponarejenih. Muaečević je vso stvar izročil advokatom, da ti izsledijo ponarejevalce podpisov. Boječ pa se za dober glas Srpske štedionice, se je skušal Muaečević poravnati zlepa. Večino delnic te banke ima »Srpska centralna in privredna banka« v Sarajevu in Muaečević se je obrnil na direktorja te banke. Toda pogajanja niso uspela. Pri pogajanjih je sodelovala tudi Muaečevićeva hčerka. Poleti leta 1928. je Vasa Muaečević umrl, njegovi otroci in družina pa so ponovno pričeli ta pogajanja, toda zopet brez uspeha. Dedič sedaj ne morejo niti natančno ugotoviti, za koliko so oškodovani in bo to najbrže tudi težko ugotoviti s preiskavo. Znani dunajski grafološki strokovnjak Leyrin, kateremu so bila vsa potrdila poslana, je ugotovil, da sta podpisa na dveh potrdilih prav gotovo ponarejena, na dveh pa sta zelo sumljiva. Oblasti bodo vsekakor v tej aferi zaslišale člane uprave in uradništvo Srpske štedionice v Osijeku.

BAYER

Ne ravajte tako kot ta mož, temveč vzemite pri kašlju, hripavosti, bronhijalnem kašlju jednostavno **Kresival**. Odstrani kašelj in omehčava zasluzenje.

Kaj je najtežje?

Odgovori.

- 167 Zaupano tajnost zase ohraniti
168 Vedno čisto resnico govoriti
169 Dobiti podjetnika, ki bi svojim uslužbencem sam plače povišal
170 Ugotoviti mejo med poštenim dobičkom in nedovoljenim
171 Samega sebe spoznati
172 Sloga med slovanskimi narodi
173 S pijancom v miru živeti
174 Starooppokojencem čakati na izboljšanje penzije
175 Umirati materi, ki zapušča kopico nepreskrbljenih otrok
176 Ljubiti bližnjega tako ko samega sebe
177 Živeti v svetu, a ne s svetom
178 Najti koga, ki ti ničesar ne zavida
179 Čakati — zaman
180 Premagati samega sebe
181 Dobiti izposojene knjige nazaj
182 Emigrantu živeti v tujini
183 Napraviti oseslopansko federacijo

Koledar

Četrtek, 3. oktobra: Kandid, mučenec.

Osebnosti

= Himen, V ponedeljek 1. oktobra sta se na Verdu poročila gđna Lili Maroltova, agilna orlovska delavka, hči vrhniškega župana in okrajnega zdravnika g. dr. Marolta, z g. Leonom Kocjanom, živinozdravnikom v Ljubljani.
= Zdravniška vest. Po nalogu g. komisarja ljubljanske oblasti je odpotoval ljubljanski zdravnik dr. Leo Šavnik na šestmesečno študijsko potovanje v inozemstvo v svrhu zdravljenja raka in drugih bolezni z Röntgenovimi žarki in radijem.
= S pošte. Nastavljeni so: za služitelja 2. skupine dnevnica Ivan Perovšek v Starem trgu pri Rakeku; za pogodbeno poštarico: Mira Ragazijeva v Oplotnici in Sabina Ohmanova v Donjem Kraljevu. — Premešeni so: inspektor I-3 Nikola Pavlič iz Beograda v Ljubljano k oblastni poštini upravi; pb. ur. II-3 Stanislav Ribarič z mariborske glavne pošte v Pragersko in Natalija Koroševa iz Prevalja v Maribor na glavno pošto ter zvančnica 3. skupine Štefanija Strehočeva z mariborske glav-

BOLEZNI V ŽELODCU

(gorečica)

Neprestano rastoči milijonski promet kakor tudi 100 letni obdobje naše trdnice dokazuje najbolje, da je naša **Originalna Bullrich** sol kakor tudi doslej nenadomestljiva proti vsem težkočim prebave in gorečice. Kupite se danes en zavoj ali poskusite naše tablete. Tudi Vi boste iznenadeni vsled njenega učinka. Bullrichova sol se dobiva v vseh lekarnah. Prava je samo v višnjavih zavojih s sliko izumitelja **A. W. A. C. W. Bullrich**, Berlin W. 57. Skladnice v Jugoslaviji: Isis, d.d., Zagreb.

Knut Hamsun:

Cahej

1.

Globok mir vlada nad prerijo. Milje in milje daleč naokrog ni nobenih dreves in hiš, samo pšenica in zelena trava dokoder seže oko. V daljini, daljini daljavi, da so majhni kot muhe, je videti konje in ljudi pri delu. To so kosci, ki sede na svojih mašinah in kar v plasteh kose travo. Čuješ samo cikanje kobilic, če pa potegne veter v to smer, udarijo izjemoma tudi drugi glasovi v uho — klopotajoči šum kosečih strojev doli s horyonta. Včasih se slišijo ti glasovi čudovito blizu.

To je billybonyjska farma. Čisto sama leži na daljnem zahodu, brez sosedov, brez vsake zveze s svetom, in je več dni marša do naslednjega prerijskega mesteca. Hiše te farme so videti iz daljave kot majčkene pečine, ki štrlijo iz nepreglednega pšeničnega morja.

Pozimi farma ni naseljena, toda od pomladi do pozno v oktober ima tam kakih sedemdeset mož dela pri pšenici. Trije možje delajo v kuhinji, to so kuhar in dva pomagata, v hlevu pa je dvajset oslov in razen tega množica konj; toda žene na billybonyjski farmi ni, niti ene ne.

Solnce žge s stovema sotpinjama fahrenheit. Nebo in zemlja tlija v tej veliki vročini in niti najmanjši piš vetra ne hladi ozračja. Solnce je kot močvirje samega ognja. Tudi pri hišah vlada mir, le pred veliko, s škodlami prekrito lopo, ki služi obnem za kuhinjo in obednico, se slišati glasove in korake kuharja in njegovih dveh pomočnikov, ki se sučejo kot v največji zaposlenosti. Kurijo velike štedilnike s senom in dim, ki se izviha iz kaminov, je pomešan z iskrami in plameni. Ko je jelo gotovo, ga v velikih činastih kotlih odnesejo

ne pošte na Pragersko. — Prestanek službe: zvan. 3. skup. inž. Jožica Debelakova pri 31. ter. t. t. teh. odseku in Ivana Urbasova na Rakeku ste podali ostavko na poštno službo. Pb. ur. III-3 Ivanu Praprotniku na glavni pošti v Mariboru in služ. 2. skup. Francu Lavriču v Starem trgu pri Rakeku je bila odpovedana služba. — Poroka: Pisar I-8 Dragoslav Stanojevič pri oblastni poštini upravi v Ljubljani se je oženil s Persido Lalovičovo.

Šolske vesti

△ Usposobljenostni izpiti pri državni izpraševalni komisiji za osnovne in njim sorodne šole v Mariboru se prične v četrtek 14. novembra ob 8 jutruj. Pravilno opremljene prošnje naj dobi komisija, v roke no predpisani uradni poti najkasneje do 5. novembra. Posebnih vabil komisija ne bo razpošiljala. Glede potrebnih informacij in položitve predpisane takse naj se gg. kandidati (inje) zglase v ravnateljstvu drž. ženskega učiteljskega v sredo 13. novembra od 15 do 17. Vse drugo na oglasni deski obeh učiteljskih. — Izpraševalna komisija za osnovne šole v Mariboru.

Novi grobovi

† Umrl je v Trnovcih pri Mariboru posestnik Martin Pihler, oče vd. dr. Pihlerja, podpredsednika mariborskega okrajnega sodišča.
† Preminul je v Črni znan ter ugledni posestnik in lesni trgovec Maks Puncenberger. Pogreb blagega pokojnika bo jutri iz hiše žalosti na domače pokopališče.

† Umrl so v Ljubljani v času od 28. septembra do 2. oktobra: Ivan Zargi, trgovec, 70 let, Zaloška cesta 11. — Ana Flajs, trgovka, 55 let, Zaloška cesta 11. — Andrej Leben, železniški zvančnik, 56 let, Spodnja šiška, Mali dom. — Marija Brinskele, žena čevljarkega mojstra, 35 let, Florjanska ulica 10. — V bolnišnici so v istem času umrli: Leopoldina Jačovec, hči delavke, 23 dni, Vodmat 18. — Rihard Trpin, železniški strojevodja v p. 38 let, Žitnikova ulica 20. — Crtimir Avsec, lesni manipulant, 27 let, Česnjica pri Železnikih. — Milka Novak, žena tapetnika, 24 let, Loke pri Trbovljah. — Pavla Podjed, hči kajžarja, 1 leto, Voklo. — Marija Muc, žena posestnika, 60 let, Nadlesk 8 pri Ložu. — Franc Avsec, delavec, 45 let, Viševk pri Ložu. — Ana Tuma, hči tehniškega uradnika, 3 mesece, Gorjane 16. — Peter Snoj, sin delavca, 7 mesece, Slape 13. — Franc Počivalšek, čevljar, 46 let, Graz.

† V Hrašah pri Smledniku je 22. septembra zatisnil oči posestnik Anton Jerala, star 70 let. Bil je stara kmetijska korenina. Več let je bil v občini odbornik in do zadnjega cerkveni ključar.

N. p. v. m.!

Mala kronika

★ Regulacijski načrt Kočevja. Gradbeni odsek kočevske mestne občine je sklepal o regulacijskem načrtu Kočevja. Regulacijski načrt je proračunjen na 57.000 Din. V posojilu, ki ga je najela mestna občina pri ljubljanski mestni hranilnici v iznosu 2.000.000 Din, je že postavljena postavka za regulacijski načrt v znesku 30.000 Din. Manjka torej še 27.000 Din. Regulacijski načrt je bil živa potreba za naše mesto že več kot deset let, ker se je mesto zidalo do slej skoraj brez ozira na to, kar predvideva natančno izvršen regulacijski načrt.

★ Ljudsko gibanje v Novem mestu. V zadnjih treh mesecih, to je julija, avgusta in septembra je bilo rojenih v Novem mestu 5 otrok, v ženski javni bolnici 12 in eno dete na vaku v Brsljuni. Umrla pa so v tem času 4 osebe, v ženski javni bolnici pa 9.

★ Amerikanci odhajajo. Zadnje dni so odšli iz Kočevja nazaj še zadnji Amerikanci, ki so prišli k sorodnikom na počitnice.

★ V Uradnem listu št. 97 od 2. oktobra je objavljena »Uredba o konvenciji med Avstrijo, Italijo, kraljevino SHS, Romunijo in Češkoslovaško glede prenosa terjatev in depotov, ki izvirajo iz poslovanja poštne hranilnice na Dunaju, in o dopolnilnem sporazumu h konvenciji, podpisani v Rimu dne 6. aprila 1922 med Avstrijo, Italijo, kraljevino SHS, Romunijo in Češkoslovaško« (Sl. novine kraljevine SHS z dne 31. julija).

★ V Službenih novinah št. 229 od 1. oktobra je objavljen »Zakon o sporazumu o srbsko-hrvatsko-slovenskih kmetijskih sezonskih delavcih, ki je bil podpisan v Berlinu 15. decembra 1928 med vlado kraljevine SHS in nemško državo.

ven in nalože na vozove. Nato naprežejo osle in omenjeni trije možje ga peljejo na prerijo.

Kuhar je velik, debel Irec, 40 let star, sivolas in kot vojak. Je napol nag, srajca mu je odpeti, prsni koš pa je podoben mlinskemu kamnu. Cel svet pravi kuharju Polly, ker je njegov obraz nekoliko podoben papagaju.

Kuhar je služil vojake na eni izmed utrdb na jugu, je literarno navdahnjen in zna čitati. Zato je tudi vzel s seboj na farmo knjigo pesmi in razen tega še staro številko nekega časopisa. On ne dovoli nikomur, da bi se dotaknil teh svetinj; leže mu na nekem robu v kuhinji, da jih ima v prostem času takoj pri roki. In on se jih poslužuje z največjo pridnostjo.

Toda Cahej, njegov sirotni rojak, ki je skoro slep in nosi očali, se je nekoč prikopal do časopisa, da bi ga čital. Caheju dati navadno knjigo, je bilo brez vsake koristi, ker so se male črke pred njegovimi očmi razgubile kot megla; nasprotno pa mu je bilo v največji užitek, ako je držal pred seboj kuharjev časopis in motril velike črke inseratov. Kuhar pa je v trenutku pogrešil svoj zaklad, šel iskati Caheja v posteljo in mu izrgal časopis iz rok. In tedaj se je vnelo krepko in smešno prekanje med obema. Kuhar je rekel Caheju črnolasi razbojnik in pasji sin. S prsti je tleskal prav pred njegovim nosom ter ga obenem spraševal, če je sploh kdaj videl kakoga vojaka in če ve, kako izgleda utrdba odznotraj. Ne, tega da ne ve! Potem naj se le rajši čuva, Bog ve, da naj se čuva. In naj drži gobee. Koliko pa zasluži na mesec? Ima mogoče hiše v Washingtonu, je njegova krava morda večraj vrgla?

Cahej na vse to ni nič odgovoril; pač pa je dolžil kuharja, da kuha surovo hrano in

★ Polharji na delu. Čas polhov je prišel. Po dolenjskih gozdovih, zlasti okrog Kočevja, Zelju in na Rogu je vedno zelo veliko polhov. Letos hodijo polharji pridno na lov, vendar jim dosedaj sreča še ni bila preveč mila.

★ Kongres zdravilišč v Sarajevu. Zveza kopališč, zdravilišč, letovišč, mineralnih zdravilišč in sanatorijev v naši državi priredi 14. oktobra v Sarajevu svoj peti kongres. Na dnevnem redu bo razprava o zdraviliški zakonodaji, definitivni organizaciji zdravilišč, hotelistvu in gostilničarstvu v zdraviliščih, o prometnih vprašanjih, o propagandi v inozemstvu, o vprašanju zdravilišč za tuberkulozne, o konzumu mineralnih vod in o statistiki tujkega prometa. Delegati imajo znižano vožnjo.

★ Divji mutec. V ponedeljek se je potepal po vaseh okrog Stare cerkve pri Kočevju kakih 40 let star človek, ki je pozival fante na pretep in grozil z nožem. Moža so naznanili na orožniško postajo v Kočevje. Orožniki so moža prijeli. Izkazalo se je, da je to mutec F. Poje iz Gonenice, ki se je potepal po teh vaseh že nekaj dni. Mutec se je napil, nakar je pobesnel in klical vsakogar na korajžo.

★ Še vedno niso našli ponesrečenega francoskega zrakoplovca. Kljub vestnemu iskanju dosedaj še vedno niso našli trupla ponesrečenega francoskega zrakoplovca, čigar zrakoplov je pred dnevi padel na tla pri Ivanu v hrvaškem Zagorju. Preiskali so vse tamkajšnje ozemlje, vendar trupla niso našli, kljub temu, da je mnogo ljudi povedalo, da so videli v košari zrakoplova človeka, ki je mahal z rokami in očividno klical na pomoč. Tudi naši letalci so več dni nad vsem ozemljem iskali sledi za truplom, toda brezuspešno. Kar se tiče zrakoplova, je sedaj končno ugotovljeno, da gre za zrakoplov enega najslavnejših francoskih zrakoplovcev Noguerra, ki se je spustil na svojem zrakoplovu »Bouton d'ore« v St. Cloudu v zrak, da bi sodeloval v tekmi zrakoplovov. Vsi udeleženci tekme so se javili po tekmi, da so srečno pristali, dočim je za Noguerra izginila vsaka sled. Kravi madeži na košari pričajo o strašni drami, ki se je odigrala v zraku in o kateri so vse podrobnosti neznan. Zrakoplov se nahaja še vedno v hangarju zrakoplovne čete v Zagrebu in bo te dni prepeljan v Francijo.

★ Sodna preiskava proti dr. Kulčarju. Zagrebški advokat dr. Kulčar, o čigar umazanih izsiljevanjih in denunciacijah smo že poročali, se nahaja sedaj v preiskovalnem zaporu. Preiskavo proti njemu vodi sodnik Nežić, ki je takoj, ko je bila sklenjena sodna preiskava, začel zasliševati dr. Kulčarja. Zasliševanje dr. Kulčarja je v glavnem končano, preiskava pa se vrši sedaj še radi nekaterih starejših in najnovejših sleparij ter je bila povabljen cela vrsta prič. Pričakuje se, da bo sadna preiskava proti dr. Kulčarju kmalu zaključena, nakar bo zadeva izročena državnemu pravdnstvu.

★ Doktorja Franceta Prešerna Zbrano delo je najlepši dar Slovencev. Knjiga nudi popolnega Prešerna, ki bo pa sedaj prodrl v vsako slovensko hišo. Cena je namreč skrajno nizka in sicer 40 Din. celo platno 55 Din, najelegantnejša vezava pa je v celem usnju z zlato obrezo primerna za najzibanejša darila, ki velja 90 Din. Za tako ceno ne bo mogoče te knjige v nobeni drugi izdaji spraviti na trg. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ Otroci, ki hodijo v šolo, bi morali redno jemati eno do dve žlici okusnega »Energine« železnatega vina na dan. Daje močno in zdravo kri, krepi živce, da izvrsten tek in varuje pred vsemi nevarnimi obolenji. V lekarnah in drogerijah 1 poliliterska steklenica Din 40.

★ Moč za delo črpamo iz naše hrane. Čim bolj je hrana koncentrirana in čim lažje je prebavljiva, tem lažje se pretvori v telesno energijo. Tako koncentrirana, okusna, lahko prebavljiva in krepilna hrana je Ovomaltine.

★ Pri pričujanju se poapnjenju krvnih cevi navaja raba naravne »Franz-Josef« grenčice k rednemu odvajanju in zmanjša visoki pritisk krvi. Mojstri v zdravilstvu priporočajo pri raznih starostnih pojavih »Franz-Josef« vodo, ker zanesljivo in milo odstranjuje zastajanja v kanalu želodčnega čreva in lenivo prebavo ter milo ublažuje razdraženost živcev. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

da je v puddingu polno muh. Naj se pobere k vragu in naj vzame časopis s seboj. On, Cahej, da je poštenjak in bi že položil časopis na svoje mesto nazaj, ko bi ga enkrat preštudiral. Zgubi se mi in ne pljuj na tla, pes ti namazani!

In Cahejeve slepe oči so bile v njegovem besnečem obrazu kot dve krogli iz jekla. Toda onega dne je zavladovalo med obema rojakoma večno sovraštvo.

Vozovi s hrano gredo po preriji in vsaki daje jela petindvajsetero ljudem. Ti hite k njim od vseh strani, se bore za malo hrane in se plazijo pod vozove in osle, da bi zaužili jed v senci. V desetih minutah je vse gotovo. Paznik se spet zavrti v sedlo in zapoveduje ljudem na delo, proviantni vozovi pa odrinejo nazaj na farmo.

A medtem ko kuharjeva pomočnica po obedu pomiva in brišeta skledje in lonce, sedi Polly sam zunaj za hišo v senci in čita stotič in stotič naprave in vojaške pesmi iz one dragocene knjige, ki jo je bil prinesel s seboj iz utrdb tam na jugu. In Polly je spet vojak.

2.

Zvečer, ko se jame mračiti, se pelje sedem voz delavcev s prerije domov. Večina njih si, preden gredo k večerji, umije zunaj na dvorišču roke, nekateri se tudi počesejo. Tu so zastopani vsi narodi in rase, stari in mladi ljudje, izseljenci iz Evrope in domači ameriški potepuhi, vsi več ali manj vagoni in propale eksistence. Oni, ki pripadajo imenitnikom bande, niso v zadnjem blaženem žepu revolverje. Obeduje se navadno v največji hitri, ne da bi kdo kaj govoril. Ti ljudje zelo respektirajo paznika, ki sam obeduje z njimi in čuva na red. In ko je obed pri kraju, gredo takoj k počitku...

Šramel Maks

konces. zobotehnik

naznanja cenjenemu občinstvu, da je otvoril 1. okt. svoj moderno urejeni

zobni atelje

v Ljubljani - Aleksandrova 5/II

Nesreča ne počiva

— Nesreča delavca v šiški. Huda nezgoda se je pripetila večer ob 3 popoldne na gorenjskem kolodvoru 46 letnemu delavcu v kurilnici Ivanu Ježu. Pri delu mu je padel težak ploh na križ in mu najbrž prelomil nekaj hrbtnih vretenec. Rešilni avto ga je prepeljal v bolnico.

— Nesreča celjskega sportnika pri delu. Znanega celjskega nogometaša g. Salekarja, ki je uslužben v Westonovi tovarni, je večer pri delu stroj zagrabil za roko in mu hudo zmečkal en prst.

— Preprečen požar. Iz Kočevja: V nedeljo popoldne so zapazili ljudje na poti iz Kočevja proti Čvišljarjem ogenj na prvem kozolcu tik ob cesti. Stekli so h kozolcu, kjer je tačas ogenj objel že vsa koruznica in slamo in začeli metati iz kozolca gorčice snope. S tem se je posrečilo, da so preprečili škodo, ki bi nastala, če bi zgorel kozolec. Koruznica in slama je sicer zgorela, vendar je ostal kozolec popolnoma nepoškodovan. Zažgala sta dva fantalana.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Dramsko gledališče: »Faust«. D. Začetek ob 8. Kino ljubljanski dvor: Nes pametna sreča.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Mr. Hočvar, Šiška VII.

Šola na Vrtači naj se zapre?

Med dvema pristojnima oblastema, mestno občino in oblastnim šolskim odborom, je nastal oster spor radi poslopja III. deske ljudske šole na Vrtači, kjer je tudi nekaj razredov III. realne gimnazije. Oblastni šolski odbor je namreč te dni prepovedal mestni občini uporabljati to poslopje za šolske namene. Prepoved navaja za to sanitarne, tehniške in pedagoške vzroke, toda brez podrobnih motivacij. Mestna občina se je umevno tej prepovedi uprla in je na stališču, da služi to šolsko poslopje že od leta 1895. svojim namenom in da je bilo poslopje odobreno za šolske namene po raznih šolskih in oblastnih komisijah. Mestna občina je sedaj tudi v zadregi, če bi prepoved resnično obveljala, zakaj, kje naj drugo primerno poslopje? Prepoved pa zahteva, da se s poukom prekine že letos. Mestna občina se tej prepovedi noče ukloniti in je že vložila pritožbo na pristojna mesta ter je odločena gnati zadevo prav do upravnega sodišča. Pouk se med tem vrši na Vrtači nemoteno.

Autobusni promet in Ljubljana

O tem, da med mestno občino in avtobusnimi podjetniki ne vlada ravno najlepše razmerje, je naša javnost že poučena. Zlasti »Slovenec« je v tem mnogo poročal ter navajal v tej zadevi bolj ali manj upravičene razloge zasebnih avtobusnih podjetnikov. Zanimivo bi bilo morda o tej stvari zvedeti tudi stališče in razloge, ki jih navaja mestna občina sama v tem sporu, zlasti pa njeno stališče do mnogih intervencij, ki so jih napravili avtobusni podjetniki pri pristojnih oblasteh v Beogradu. Glavni spor se suče okrog uvoznine, to je onih 10 Din, ki jih mora plačati vsak avtobus, ko prekoraci mestno mejo in pavšaliranje te uvoznine ter radi novih cestnih doklad, ki jih je mestna občina naložila avtobusnim podjetjem. Avtobusna podjetja so na stališču, da je uvoznina 10 Din, ki jo mora vsak avtobus večkrat na dan plačati zadostna odškodnina za uporabo mestnih cest ter da je nova posebna davčina za uporabo cest krivična. Avtobusni podjetniki tudi soglasno zahtevajo pavšaliranje te uvoznine. Mestna občina

V SOBOTO, DNE 5. OKTOBRA
VSI V UNIONSKO DVORANO
NA PRIREDITEV »JADRANA«

Danes pa je Cahej hotel oprati svojo srajco. Bila je tako trda od potu, da ga je drgnila po hrbtu, če je nanjo podnevi sijalo solnce. Večer je bil temen, vsi so že legli k počitku, samo iz velike lope se je razlegala prav prijetna zabava v noč.

Cahej je šel h kuhinji, tja, kjer je stalo več čebrov kapnice. To vodo je bil kuhar skrbno nalovil v deževnih dneh, kajti voda v Billybonyju je bila za pranje pretrda in preapnenčasta. Cahej se je polastil enega čebra, sčel srajco in jo pričel mencati. Večer je bil miren in mrzel. Cahej je naravnost prezebal, toda srajco je bilo potreba oprati in zato si je celo rahlo poživžgaval, da bi si s tem dal bodrosti. Kar odpre kuhar kuhinjska vrata. V roki je držal svetiljko in širok pramen je obsijal Caheja.

Postavil je luč na stopnice, stopil naravnost k Caheju in ga vprašal: Kdo ti je dal vodo?

Vzel sem jo, je odgovoril Cahej. To je moja voda! je vpil Polly. Ti zarobljenec si jo pa vzel, ti lažnivec, tat, pasji sin!

Cahej ni na vse to nič odgovoril, le znova je začel dolžiti kuharja glede muh v puddingu. Hrušč, ki sta ga oba zagnala, je privabil ljudi iz drugih lop, nabrabe so se cele gručje in prezebajoč so z največjim zanimanjem poslušali prekanje.

Polly je kričal k njim: Ali ni imenitno napravilo to malo prase? Mojo vodo! — Vzemito to svojo vodo, je dejal Cahej in prebrnil čeber. Jaz sem jo rabil.

Kuhar mu je pomolil pest pod oči in vprašal: Ali jo vidiš?

Da, je odgovoril Cahej. Ti jo bom dal okusiti!

pa je mnenja, da je uvoznina običajna davščina, ki jo mora itak plačati vsak avtomobil, tudi najmanjši in da odgovarja drugim mitniškimi davčinam, ki veljajo za uvoz blaga. V interesu avtomobila podjela je mestna občina sprva to uvoznino pavšalirala, ko pa je spoznala, da je pavšaliranje krivično zlasti za manjše avtomobilske podjetnike ter da tem otežuje konkurenčni boj, je pavšaliranje ukinila. Davščino na obrabo cest pa smatra mestna občina za pamerno in pravično, ker velja izključno le ta davščina za popravilo cest. Avtobusi po mnenju mestne občine zelo obremenjujejo ceste in tlak in šele posebna cestna davščina daje mestni občini možnost vzdrževati ceste v dobrem stanju. Uvoznina pa ni cestna davščina in zato ne pride tu v poštev, tudi bi bila za popravila sama premalenkosta. Tako mestna občina O stališču avtomobilskih podjetnikov smo javnost že informirali. Končno besedo pa ne bo imela ne mestna občina, ne avtomobilski podjetniki, ampak Belgrad. Seveda je stališče mestne občine glede obrabe cest v načelu pravilno. Sedaj gre za to: Kaj pa, če se list zasuka? In ne bi mestna občina za svoje avtobuse izven svojega ozemlja tudi morala plačevati davščino za obrabo podeželskih cest. Potem bi mestna občina gotovo to načelo pobijala v interesu prometa. Zato mislimo, da bi se dal napraviti tudi v Ljubljani pameten dogovor.

☉ Vreme v Ljubljani je bilo včeraj dopoldne lepo in mirno, popoldne vetrovno in deloma oblačno. Jutranja najnižja temperatura je znašala 8 stopinj, najvišja dnevna pa 19,8 stopinj Celzija. — Od ostalih mest je bila le v Belgradu še nižja (19 stopinj), drugod pa 20 do 22 stopinj Celzija.

☉ Pridobniki za leto 1929 zavezane osebe se opozarjajo, da je seznan oseb na vpogled v Mestnem ekspeditu, Mestni trg 27-III, soba 48, med običajnimi uradnimi urami, vsak dan izjemno nedelje in praznikov, pričešni od 4. do 11. oktobra 1929.

☉ Neljub nočni obisk. V noči na sredo se je vtihotal pri skozni pritlični dvoriščno okno v gostilnico I. U. na Boršniškem trgu 2 tat, odprl zaklenjen predel, v katerem je bilo za 400 Din drobiža in skatla cigarete. Dobro se je podprl tudi s pijačo in potihoma odnesel pete. Uzmoučivo so morale biti znane vse okoliščine. Škodo trpi natakarija. Za uzmoučikom ni nobenega sledu. K sreči je natakarija nesla večjo vsoto denarja v svojo spalnico, sicer bi bila še huje oškodovana.

☉ Huda žena. Skoro jokal je ubogi železničar Jože tam v novih mestnih hišah na ljubljanskem polju, ko je pripovedoval strašniku o svoji ženi. Kaka druga huda žena bi vrgla možu v glavo morda kozarec vode ali kako lažno reč, če bi bila manj hudega srca, bi ga oplazila z mehkim koncem metle. Ampak Jožetova ni te sorte žena. Ta mu je vrgla oni dan v glavo kar težke klešče. Revez je sedaj ves potolčen in pričakuje od policije, da ta ukroti njegovo boljšo polovico, ki je sam ne more.

☉ Tatvine. Mizarskemu mojstru Josipu Velkavru v Krakovski ulici je bilo ukraden prednji teden iz zaklenjenih omare več obleke, vredne okrog 900 Din. — Natakariji Marici Čampa v Vodmatu je bila ukradena jopica, vredna 200 Din. — Služkinji Jožefi Čampa pa je bila v Lattermannovem dreveredu ukradena torbica z enim dolarjem. Okradenka trpi okrog 100 Din škode.

☉ Prvovrstna letošnja portugalka iz doljenjskih gorc nad Kostanjevico, last g. Sever, se loči v gostilni Činkole, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 4. 11.008

Revmatiki!

Nabavite si še danes steklenico

ALGE

že jutri Vas bo iznenadil uspeh

V lekarnah in drogerijah 1 steklenica z navodilom Din 16—

Če si upaš! Tedaj je hitro zabrnelo par hitrih udarcev, ki so padli in bili v istem hipu tudi povrnjeni. Gledalci pa so gnali rjovež na rjovež, tako so izražali svoje odobravanje in ugodje. A Cahej ni dolgo zdržal.

Slepi, čokati Irec je bil besen kot tiger, toda roke so mu bile prekratke in bil je proti kuharju brez moči. Nazadje se je opotekel vstran, tri štiri korake z mesta in nato padel. Kuhar se je obrnil k množici:

Da, tu leži zdaj! Naj leži! Podrl ga je vojak!

Jaz mislim, da je mrtev! je dejal neki glas.

Kuhar je zgibnil z ramami. Zaradi mene! je odvrnil prešerno. In zašutl se je pred narodom zmagač, velikega, nepremagljivega, vrgel glavo nazaj in dejal: Izročam ga vragu. Naj leži! Ali je on morda Daniel Webster, Amerikanec? Pride k meni in me hoče poučevati, kako naj delam puščing, mene, ki sem kahal generalom! Vprašam, ali je poveljnik prireje?

In vsi so občudovali Pollyjev govor. Tedaj se je Cahej spet dvignil s tal in rekel prav tako zagrizeno in trmasto kot poprej: Le pridi sem, ti zajec!

Ljudje so od začudenja rjuli, kuhar pa se je sočutno smejal in rekel: Neumnost! Prav tako bi se lahko pretepal s tole lampo!

Nato je vzel svetiljko in odšel počasi in dostojanstveno v kuhinjo.

Tema je zagnjala prostor in ljudje so se spet razpršili po svojih prenočiščih. Cahej je pobral srajco, jo skrbno ožel in oblekel. Nato jo je tudi on odkolovratil za drugimi, da bi poiskal svoje slamačice in legel k počitku.

(Dalje.)

Maribor

Minister dr. Frangeš v Mariboru

Na svojem inšpekcijskem potovanju se je pripeljal včeraj dopoldne ob pol 10 iz Rogaske Slatine minister za poljedelstvo dr. Frangeš. Najprej je bil na velikem županstvu, nato pa si je v spremstvu velikega župana dr. Schaubacha ter oblastnega komisarja dr. Leskovarja ogledal tukajšnje oblastno Vinarsko in sadjarsko šolo, o katere ureditvi se je zelo pohvalno izrazil. Popoldne si je ogledal kmetijski urad tukajšnje obl. samouprave ter je o njegovem delu in organizaciji izrekel lepo priznanje. Nato se je odpeljal v Šent Jurij ob j. ž., kjer si je ogledal tamonjsko kmetijsko šolo.

☐ Dohodki tukajšnje carinarnice znašajo v preteklem mesecu skupno 12.092.197,10 dinarjev, in sicer za izvožene predmete 44.034,25 Din, za uvožene predmete pa 12.048.162,85 Din.

☐ Žena na mesecu je naslov slovitemu romanu pisateljice Thee von Harbou, po katerem je Fritz Lang ravno te dni izgotovil največji film Ufe in ki ga bo predvajala Prosvetna zveza v Mariboru v Grajskem kinu od 12. do 17. novembra t. l. Knjižiga se dobi v knjižnici Prosvetne zveze, Aleksandrova 6, je pa na prodaj v knjižarni Tiskarne sv. Cirila.

☐ 10letnica proslavi v soboto, dne 5. t. m. pevsko društvo Jadran v veliki unionski dvorani. Na sporedu večera so med drugim razne pevske točke in pa spominski govor. Pri jubilejni proslavi sodelujejo vsa mariborska pevska društva. Zlasti med Primorci vlada za omenjeno prireditel veliko zanimanje.

☐ Prvo mariborsko delavsko konsumno društvo. V ponedeljek, dne 7. t. m. ob 19 se vrši v društvenih prostorih na Koroški cesti 1 ustanovni občni zbor omenjenega društva. Na dnevnem redu je sprejetje pravil, volitve načelstva in nadzorstva ter slučajnosti.

☐ 40letnica obstoja tukajšnje moške kaznilnice se bo obhajala na slovesen način v nedeljo, dne 6. t. m. Ob tej priliki bodo tudi nastopili kaznjenci z raznimi pevskimi točkami kakor na vsakoletni dobrodelni prireditvi podpornega društva za odpustne kaznične. Jubilejna prireditev je zamišljena bolj kot interna ter se jo bodo udeležili samo povabljeni gostje. Spominski govor bo imel zavezojo ravnatelj g. Vrabl. Moška kaznilnica v Mariboru je ena najmodernejših ter najlepše urejenih ustanov v državi ter ima tudi poseben mladinski oddelk. Kontingent kaznjencev je zelo velik ter zaostaja menda še samo za onim v Lepoglavah in se črpa iz najrazličnejših delov naše države. O proslavi zavodovega 40letnega jubileja bomo še poročali.

☐ Sezona kostanjev. Prvi kostani se je pojavil na Glavnem trgu. Sirovega si dobil za 6 Din, pečenega pa za 8 Din.

☐ Pred sodiščem se bosta zagovarjala Ferdi in Karlo radi roparskega napada. Tam pred Grajsko kletjo sta ob pol dveh zjutraj pričakovala trgovskega vajenca Mihaela Grobina. Eden je stal na oprezu, drugi pa se je pogljal proti Grobinu ter mu iztrgal iz desnega notranjega žepa listnico z 1198 Din. V bližini je stal detektiv Pavletič. In z bliskovito naglico so se vrstili dogodki: »policija, policija« je razleglo preko Grajskega trga; pričel se je lov za begunca. Ferdina so uлови, Karleka pa je drug Ferdi izdal. Takšen je te ponočne storije tragičen konec.

Radio Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

Je naše podjetje! Zahtevajte ponudbo, bogata zaloga — solidna postrežba. Ne boste z nobenim radioaparatom Ljubljane boljše poslušali, kakor z našim izdelkom.

Celje

☉ Okrajni cestni odbor se je s 1. oktobrom preselil v nove prostore v palači Ljudske posojilnice. Pisarno ima odsej v pritličnem lokalu palače v Vodnikovih ulici ob meščanski šoli. V palačo so se te dni vselile tudi stranke, ki so jim bila dodeljena stanovanja.

☉ Krajevni odbor Združenja vojnih invalidov v Celju obvešča vse svoje člane, da se namerava ustanoviti nova trafika v Sirju pri Zidanem mostu, ter jih poziva, ako bi kateri na trafiko reflektiral, da se radi nadaljnjih informacij zglaš najkasneje do 15. oktobra t. l. v odborovi pisarni.

☉ Orlovsko akademijo priredi v nedeljo 6. oktobra popoldne Orlovski odsek Braslovce v braslovškem društvenem domu.

☉ Zapriši so včeraj brezposelnega natakarija Dominika. Prodajal je kolo, za katero sumijo, da ni pošteno pridobljeno, čeprav Dominik pravi, da ga je pošteno kupil na Rabu, kjer je bil za časa sezone zaposlen kot natakari. Sumljivo je že to, da je prvi dan hotel imeti za kolo 800 Din, drugi dan pa je zmanjšal zahtevo na 600 Din. Kolo je bilo črno pleskano, pa ga je nekdo z modro barvo prepleksal. Spredaj nosi medeno elipsasto ploščico z napisom »Georg Herbst, Wien VI.«

☉ Vaja za 1. dejanje »Othello« se vrši drevi ob pol 8 v pisarni Prosvetnega tajništva. Igravci in igravke naj pridejo točno ter polnoštevilno.

☉ Primarij dr. Emil Watzke ne ordinira do 14. oktobra 1929.

Pišejo nam

Iz Loma nad Tržičem. Delo pri gradbi nove dvorazredne osnovne šole je že toliko napredovalo, da bo konec prihodnjega meseca stavba že pod streho. Razpisana so že ostala dela, na kar opozarjamo na razpis v našem listu.

S Sladke gore. Oblastni odbor mariborske oblasti je zopet za cesto Cecinje—Pečica blagovolil podeliti 5000 Din, za kar se mu javno iskreno zahvaljujemo. Največje težkote na tej cesti ni progi so že odstranjene in tudi plazovi ob progi bodo v kratkem vsi stabilizirani in cevi preko ceste so že na štirih mestih položene. Sedaj nas muči še želja, da bi se tudi zaveda postajališča med Ponikvo in Poljčanami premaknila z mrtve točke. Koliko sadja in perutnine bi že bilo letno naši ljudje več spravili na trg, ako bi bilo postajališče.

Kino „Ljubljanski dvor“

Zadnji dan veselega filma

Nesposmetna sreča

Roman mladega dekleta

Tel. 2730 Ob 4, 7, 9 Tel. 2730

Sreča staršev

je na višku, ako se morejo veseliti zdravlja in lepega razvoja svojih otrok. Delamo za bodočnost, za naše otroke in želimo, da bo bodočnost naših otrok čim lepša in srečnejša. Poleg raznih drugih faktorjev odločuje bodočo srečo otroka vzgoja, posebno pa še nega zdravlja in pravilna prehrana. — Kot dopolnilo redne hrane dajemo otrokom 2-3 žličke OVOMALTINE za zajutrek in za južino. Vitamini in redilne snovi, ki se nahajajo v koncentriranem stanju v Ovomaltine, krepe mišice in živce, pa ne preobtežijo želodca. — Posebno pri mladini je važno, da organizem dobi redilne sestavine v koncentrirani, lahko prebavljivi obliki. — Dobiva se povsod za ceno Din 1850 za skatlo. Zahtevajte brezplačni vzorec, sklicujoč se na ta časopis pri tvrdki

Dr. A. WANDER D. D. — ZAGREB

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev

v III. četrtletju 1929

I. Dospelost direktnih davkov. 1. novembra 1929 dospo v plačilo direktni davki za IV. četrtletje 1929. Ako se ne zlažajo 14 dni po dospelosti, se prisilno izterjajo.

II. Davek na poslovni promet. Davkoplačevalci, ki so dolžni voditi knjigo opravljenega prometa, morajo odpadajoči davek na poslovni promet odpremiti davčni upravi do 30. t. m. — Ostali davkoplačevalci plačajo davek na poslovni promet sočasno z direktnimi davki.

III. Uslužbenški davek. Uslužbenški davek plačujejo delodajalci, ki ne zaposlujejo povprečno nad 20 oseb, od 1. t. m. 1929 dalje v davčnih zahtevkah, ki se kupujejo v trafikah in nalepljajo v davčnih knjižicah. — Ostali delodajalci odpremiti uslužbenški davek na dosednji način in sicer v mesecu septembru 1929 pobrane zneske do dne 15. t. m. 1929.

IV. Dopolnilna prenosna taksa. Tretji obrok dopolnilne prenosne takse, kolikor letni predpis presega znesek 500 Din, je plačati od dne 1. do vštete 15. t. m. 1929.

Vinogradniki, počakajte s trgatvijo

Tudi vel. župan mariborske oblasti je izdal sledeči poziv na vinogradnike, naj počakajo s trgatvijo:

Krasno jesensko vreme nam obeta letos dobro vinski kvaliteto. Grozje je večinoma zdravo in lepo razvito. Vseled tega je prilika, da zopet enkrat pridelamo vino, ki se bo odlikovalo po svoji kakovosti. Treba je samo izbrati solnične dneve in počakati s trgatvijo. Naj se torej vinogradniki letos nikakor ne prehitijo, kakor se ponekod rado dogaja, kajti zadnji čas opazujemo, da se kisa vina težko prodajo.

Ne vemo, kdaj se bo nudila zopet tako ugodna prilika, da trgatve lahko brez škode zavlečemo. Zatorej priporočam, da kmetijski in vinarske podružnice ter županstva v vinorodnih krajih vplivajo na to, da se začetek trgatve kolikor mogoče zavleče. Ne bom določal nobenega termina, ampak se zanašam na zavednost naših vinogradnikov, da bodo ta nasvet upoštevali v svojo lastno korist.

Veliki župan: Dr. Schaubach.

BILANCA DRŽ. HIPOTEKARNE BANKE

izkazuje za 31. avgust t. l. tele postavke (v milij. Din; v oklepajih bilanca za 31. julij 1929): Aktivna: blagajna 12,8 (37,7), poština hran. in Nar. banka 161,3 (166,3), posojila na nepremičnine 2030,5 (2022,2), na dohodke in doklade 288,4 (287,8), vodnim zadržam 77,7 (77,7), kratkoročna za gradbo 5,5 (5,2), lombardna 107,2 (107,1), menice 54,5 (58,4), tekoči račun gl. dr. blagajne 2,02 (1,95), fin. min. 36,0 (36,0), posebni fin. min. 15,0 (—), akt. tek. računi 36,2 (36,9), nepremičnine 44,4 (43,6), vrednosti rez. in amort. fonda 31,2 (12,1), kavejice 32,7 (30,7), razno 254,9 (212,9); pasiva pa so bila sledeča: samost. fondi 74,3 (73,0), fondni in glavnice javnih ustanov 1024,0 (982,7), privatni kapitali in vloge 434,5 (425,1), rez. fond 29,1 (29,1), amort. fond 2,3 (2,3), založnice in obveznice 954,5 (958,0), posojilo 1913 5,0 (5,0), 1928 — (56,8), 1929 65,7 (65,7), tek. račun fin. min. 38,5 (35,0), razni 293,3 (268,8), kavejice 32,6 (30,7), razno 205,7 (204,2); bilančna vsota 3190,2 (3196,4) milij. Din.

Zmanjšanje dolga v inozemstvu za 60,3 milij. Din.

Bilanca za avgust izkazuje torej nadaljnje naraščanje vlog banke, na drugi strani pa so se zmanjšala posojila banke zmanjšala za 3,5 milij. in banka je vrnila prejem, ki ga ji je dala lani banka J. in V. Seligmann & Komp. v Newyorku, v znesku 56,8 milij. Din.

Na drugi strani pa so narasla posojila banke; blagajna se je znižala za 24,9 milij., protivrednost pa je izražena v povečanju postavke efektov rezervnega fonda za 19,1 milij., ostalo pa se razdeli na druge postavke. Poleg tega opazimo med aktivni zadolžitve fin. min. na posebnem tek. računu za 15 milij. Din kakor so se na drugi strani terjatve države zmanjšale za 1,5 milij. Din. Kljub znižanju inozemskih tujih sredstev je bilančna vsota zavoda narasla od 3126,4 na 3190,2 milij., kar je pripisovati znatnejšemu dotoku vlog.

Konvencija o uvoznih in izvoznih prepovedih. »Službene novine« z dne 1. t. m. prinašajo ratificirani mednarodni sporazum o izvozu kosti, ki je bil zaključen pod okriljem Društva narodov v Ženevi dne 11. julija 1928. — Nadalje je podpisan sporazum o izvozu kož in mednarodni sporazum o odpravi uvoznih prepovedi in omejitvev kakor tudi izvoznih tudi dopolni sporazum za to konvencijo. Z ratifikacijo naše države je naraslo število držav, ki je ratificiralo konvencije o odpravi trgovinskih prepovedi in omejitvev, na 17. Za uveljavljenje konvencije pa mora biti 18 držav. Doslej se niso ratificirale: Češkoslovaška, Poljska in Nemčija. Zato bo sklicalo D. N. posebno konferenco podpisnikov, ki naj sklene, ali se konvencija uveljavi ali ne, saj v prometu med državami-podpisnicami.

Nova palača v Ljubljani. Kakor poročajo zagrebški »Obzori«, namerava zavarovalnica Croatia, ki ima v Ljubljani podružnico z znatnim poslom, zgraditi v Ljubljani svojo palačo z 20—30 stanovanji. Z gradbo se bo pričelo prihodnje leto.

Glavna zadruga za kmet. kredit ima nad 1250 članic, od teh v župnijski oblasti 889, v belgajski 368, v sarajevski 130, v skopljski 127, v splitski 123 in v zagrebški oblasti okoli 80 zadrug. Glede zadrugnega zakona so članice glavne zadruge za kmet. kredit mnenja, da naj se ne kršijo pravice zadruge, osnovanih po zakonu o kmet. kreditu, in zahtevajo, da se obvelja združenje vsega zadrugništva v eni sami zvezi.

Borza

Dne 2. okt. 1929

DENAR

V zvezi z mednarodno oslavitvijo tečajev v Curihu so tudi pri nas devizni tečaji večinoma popustili. Promet je bil znaten, zlasti v devizi Curih, katere je bilo zaključeno za 1.1 milj. Din. Privatno blago je bilo zaključeno v devizah Berlin, Budimpešta in Pariz, dočim je Narodna banka intervenirala v devizah Curih, Dunaj in Praga.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaji.) Amsterdam 2280 bl., Berlin 1351,75—1354,75 (1353,25), Bruselj 790,90 bl., Budimpešta 989—992 (990,50), Curih 1094,40—1097,40 (1095,90), Dunaj 797,40 do 800,40 (798,90), London 275,97 bl., Newyork 56,66 bl., Pariz 221,79—223,79 (222,79), Praga 167,82—168,62 (168,22), Trst 297,26 bl.

Zagreb. 2280 bl., Berlin 1351,75—1354,75, Budimpešta 989,51—992,51, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 797,40—800,40, London 275,57—276,37, Newyork 56,56—56,76, Pariz 221,79—223,79, Praga 167,82 do 168,52, Trst 296,23—298,23.

Belgrad. Amsterdam 22,77—22,83, Berlin 1351,75—1354,75, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 797,40—800,40, London 275,57—276,37, Newyork 56,56—56,76, Pariz 221,79—223,79, Praga 167,82 do 168,62, Trst 296,23—298,23.

Curih. Belgrad 9,125, Berlin 123,65, Budimpešta 90,45, Bukarest 3,08, Dunaj 72,90, London 25,18, Madrid 76,90, Newyork 517,95, Pariz 20,33, Praga 15,37, Sofija 3,75, Trst 27,115, Varšava 58,10.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska pos. 170 den., Ljublj. kred. 123 den., Pražedion 865 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 130 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 403,50 do 404 (404), kasa 403—404 (403), termini: X. 403 den., XII. 412—413 (412), 7% inv. pos. 83,50—84 (83,50), agrari: 52—53. — Banani pap.: Union 202—204, Poljo 15,75 den., Hrv. 50 den., Jugo 81—83, Lj. Kr. 123 den., Prašed. 865—875 (870), Srpska 155 den., Zem. 130—135, Etno 164 den., Kat. 32 den. — Ind. pap.: Guttman 177,50—185 (180), Slaviona 120 den., Slaveks 96—100, Danica 125—130 (125), Drava 375 den., Sečera 415—430, Osj. ljev. 210—220, Brod. 425—128, Našice 1600 den., Isis 20 den., Ragusa 125 bl., Trbovlje 460—480, Vevče 132 den., Nar. sum. 40—45, Piv. Sar. 205 den., Nar. ml. 20 den., Union 140—142, Jad. plov. 535 bl., Oceania 195 den.

Dunaj. Don. sav. jad. 83,50, Wiener Bankverein 21,75, Bodencredit 99,40, Creditanstalt 52,30, Escomptes. 21,70, Zivno 105, Union 24,60, Aussiger Chemische 251,25, Mundus 182, Alpine 38,50, Trbovljska 58, Kranj. ind. 36, Prager Eisen 411,50, Leykam 5,63, Rima Murany 108,20.

Žito

Tekom današnjega dne je cena za koruzo na našem domačem žitnem tržišču nekoliko nazadovala, toliko za promptno kakor za terminsko blago, promet stem predmetom se je pa močno izboljšal. — Pšenica notra popolnoma neizpremenjena, vendar je bilo zelo malo zaključkov. Na svetovnem žitnem tržišču je tendenca mirna, kakor moremo nazivati položaj tudi pri nas. — V pšeničnih mlevskih izdelkih tudi ni nobene izpremembe.

V Ljubljani notirajo (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt): pšenica bč. 80 kg 2% 79—80, kg 2% 240—242,50, sr. 80 kg 2% 230 do 232,50, slav. 77 kg 2% 225—227,50, rč. bč. 72 do 78 kg 2% 215—217,50, moka 0 g vag. bl. fko Ljubljana 247,50—352,50, koruza laptaska oblober 265 do 270, bč. nar. vozn. 210—212,50, ml. tr. 215 do 217,50, ječmen bč. 66—67 kg 205—207,50, oves bč. 210—212,50.

Budimpešta. Tendence utrjena, Pšenica: oktober 21,24—21,42, zaklj. 21,40—21,42, marec 23,62 do 23,79, zaklj. 23,78—23,79, maj 24,43—24,50, zaklj. 24,49—24,50; rč. okt. 15,90, zaklj. 15,90—15,95, marec 18,25—18,32, zaklj. 18,32—18,34; koruza: maj 17,40—17,50, zaklj. 17,50—17,52.

Hmelj

Nürnberg. 2. okt. Danes so pripeljali na trg 200 bal. Povpraševanja je bilo malo in prodanih je bilo samo 80 bal. Srednji gorski hmelj je imel ceno 40 mark, 1. tetnanski 90 in srednji hallertauski 50 do 55. Za tranzitni hmelj ni bilo kupčije. Cene neizpremenjene, razpoloženje zelo mirno.

Praga. 2. okt. V nasprotju z minulimi mirnimi dnevi je bilo danes nakupovanje na deželi in žitnem trgu zopet živahnije. Razpoloženje je slej kot prej trdno. Cene za žitni hmelj letnika 1929 so znašale 400—450 Kč, izbrano blago pa je notiralo do 700Kč za 50 kg brez 2% prometnega davka.

Živina

Ljubljanski sejem 2. t. m. Na ljubljanski sejem je bilo prignanih (v oklepajih število prodanih glav): 185 (48) konj, 91 (32) volov, 50 (24) krav, 11 (9) telet in 136 (80) prašičkov za rejo. Dogon je bil znaten, zlasti konj in goveje živine. Cene za govejo živino so nekoliko oslabele, notirajo (v oklepajih cene prejšnjega sejma 16. sept.): voli I. 10,50 (10,50), II. 8,50 (10), III. 8,50 (9), krave debele 5,50 do 7,50 (5,50—7,50), klobasnice 4—5 (4—5), teleta 14—15 (14—15) Din za kilogram žive teže; konji in prašički za rejo po kakovosti in velikosti. Nekaj konj se je kupilo tudi za izvoz v Trst.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 10 vagonov bukovih drv, 3 vagoni bukovih plohov in 1 vagon oglja. Tendence neizpremenjena.

Povpraševanje je za trame: 3/3—6/7 od 4—10 metrov, skupaj 210.000 kub. metrov, fko vag. Sušak pristanišče, nadalje 324.391 kub. metrov tramov 4—4 do 9—11 od 4 do 14 m, skupaj 2187 kom. fko vag. Sušak pristanišče, in 165.000 kub. metrov tramov 8—8 do 5—6 od

„Pripravljajte se na konec sveta!“

Podnevi slaščičar - ponoči prerok — Ljudje, ki že tri leta čakajo na konec sveta

Prebivalci sicer mirnega mesteca Fontenay-sous-Bois v okolici Pariza so že delj časa zelo vznemirjeni. Neki njihov someščan, Charles Hordy, po poklicu slaščičar, a ob prostem času prerok, namreč že tri leta napoveduje konec sveta. Niti posredovanje policije ni moglo ohladiti njegovega preroškega daru.

Zgodba je vesela in žalostna obenem. Omenjeni Charles Hordy, srečen lastnik slaščičarne, je pred tremi leti kupil knjigo, ki razpravlja o spiritističnih pojavih. Vsak večer se je s svojo ženo in hčerko vtopil v to knjigo. Čez nekaj časa se je zgodilo nekaj čudnega: slaščičarjeva hčerka Charlotte je padla v nezavest in, ko se je osvestila, je nenadoma začutila, da je postala — medij.

Nekaj dni po tem se je tudi njena mati na isti način pretvorila v medij, a slaščičarju ni preostalo drugega, kakor da posnema ženo in hčerko. Dogodilo se je čudo: v eni sami družini so bili naenkrat kar trije mediji!

Ta senzacionalna vest se je hitro razširila po okolici in kmalu se je vse Hordyjevo stanovanje pretvorilo v pravi spiritistični kabi-

njič nas je duh pozval, naj nanosimo v hišo mnogo živih in da pripravimo prenočišča za vse družbene člane.

Sledeč poveljem z onega sveta, sem pod Hardyjevo pečjo zgradil podzemski hodnik in spraval vanj živež v vrednosti več tisoč frankov. Na drugem mestu sem pa napravil pod zemljo celo dvorano, kjer bi za časa katastrofe bivali. Utrdili smo tudi hišno streho in podprli zidove. Tako pripravljeni smo čakali na konec sveta cela tri leta. Nekateri ga še pričakujejo... Meni je to končno postalo prenemumno. Zahteval sem svojo zalogo živeža nazaj, toda Hardy ni hotel o tem ničesar slišati. Moral sem ga prijaviti sodišču.

Novopečeni prerok se hoče seveda opravičiti in pravi: »Do katastrofe, ki preli svetlo, bo kmalu prišlo. In baš radi tega, ker me je Granger prijavil sodišču, bodo on in vsi drugi, ki tega ne verujejo, prvi poginili pri katastrofi.« Dodal je še, da je on in njegova družba zdaj, ko se je rešila »nevernikov«, v stalnem stiku z onim svetom. — Tako se je ves kraj razdelil na dva tabora: v one, ki pričakujejo konec sveta, in v one, ki pričakujejo — konec slaščičarjevega preročanja za »zamreženimi okni«.

MacDonaldu manjka gumb

Fotografijo kake ugledne osebnosti — in to je brez dvoma angleški ministrski predsednik Macdonald — si vsakdo natanko ogleda: čevljar pogleda, če so čevlji visoke osebnosti v redu, brivec, če si odlični gospod brije brado in kako je bil počesan v trenutku fotografiranja, klobučar gleda na klobuk, krojač pa seveda na obleko. In glejte, kaj se je pripetilo Macdonaldu, ko je bila nedavno objavljena njegova najnovejša fotografija. Da so na Angleškem vsi zadovoljni z delavsko vlado in njenim predsednikom, nihče ne trdi. Nihče se pa ni nadejal, da se bodo nezadovoljnostem pridružili — krojači s težko obtožbo proti Macdonaldu, ki je danes najbolj popularna oseba na Angleškem. Kakšen greh je pa vendar zagrešil angleški ministrski predsednik? »Outfitter«, glasilo angleških krojačev, ga javno pove na ta-le način: predsednik ministrskega sveta se je dal fotografirati v suknji, na kateri je manjkal en gumb. Suknja ministra brez enega gumba! — ali ni to dovolj, da se razburi ves krojaški svet? In »Outfitter« je objavil to fotografijo, da osmeši Macdonalda pred vsem — kulturnim svetom. A kaj je na to storil Macdonald? Slovesno je obljubil, da bo odslej bolj pazil na svoje gumbce, da ne bo ponovno dal povoda za opravičeno jezo svojih sodržavljancev-krojačev. »Outfitter« ga je nato javno pohvalil in napisal, da je »Macdonald tako blizu dovršenosti glede zunanosti (s krojaškega stališča), kakor še ni bil noben angleški ministrski predsednik... — Neki časopis pripominja — in zdi se, da ne brez podlage — da, če bi bil Macdonald nekdo drugi, a ne resen predsednik delavske vlade, krojači ne bi prav nič oklevali, da proglase novo modo »a la Macdonald«. Brez dvoma bi vsi londonski gentlemani takoj začeli nositi suknje po najnovejši modi »a la Macdonald«, t. j. brez enega gumba...

Površniki in zimske suknje

ter blago za suknje — kakor vedno pri DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA v največji in zelo ceneni izbiri

Nova avstrijska vlada se predstavi parlamentu. Od leve na desno: Födermayer, Vaugoin, Schober, Schumy, Slama, Innitzer.

Proslava 1000letnice sv. Vavla v Pragi

Škofje nesejo kronano glavo sv. Vavla v slavnostnem sprevedu po praških ulicah.

Slaščičar - zdravnik

Zadnji čas se je pojavljal po raznih trolskih krajih neki človek, ki se je izdajal za zdravnika. Mnogim lahkovernim osebam, posebno po letoviščih, je na razne načine izvalil večje svote denarja. Hotelskih računov ni nikdar plačal, ker se je vedno »zaljubil« v hčerko hotelirja; pazil je vedno, da se je nastanil v takem hotelu ali gostilni, kjer so imeli dorastlo hčerko. Mož se je zaljubil, zaročil, si izposodil nekaj denarja, češ da je v trenutni zadregi, nato pa je izginil. Končno se je policiji posrečilo prijeti pustolovca, ki je neki Hofer, po poklicu slaščičar. Svoj poklic pa je že pred letom dni zamenjal z sistematičnim in dobičakosnim »zaročevanjem«.

Mussolini govori množici fašistov.

Nesreče v sreči

V Trstu sta se poročila 20 letna Antonietta Miccali in 26 letni Romano Tell. Mlada zakonska dvojica se je takoj po poroki v spremstvu šestih članov rodbine odpeljala z avtomobilom na izlet v Postojno. Od tam so se vračali okrog osmih zvečer. Ker je bila že tema, se je avtomobil, ki je drvel s silno hitrostjo, na križišču ceste in železniške proge med Opčinami in Sežano zaletel v lokomotivo tovornega vlaka, ki je v tem hipu privozil. Udarce je bil grozen. Avtomobil se je popolnoma razbil. Dva moška iz spremstva sta bila na mestu mrtva, vsi ostali so pa težko ranjeni. Ranjence so takoj prepeljali v tržaško bolnišnico, kjer je nesrečna Antonietta kmalu podlegla ranam. Istega dne se je v Messini pripetila druga smrtna nesreča tudi ob priliki poroke. Šofer, ki se je peljal po ženina in nevesto, je bil tako neroden, da je zavozil v špalir otrok, ki so po stari navadi čakali pred cerkvijo na bombone. Neka triletna deklica je bila na mestu mrtva, trije dečki pa so bili težko ranjeni. Šoferja so zaprili.

Strašno maščevanje

Newyorški roparji so zopet izvršili strašno zločinstvo. Nekega nočnega čuvaja, ki je bil nameščen v parni čistilnici, so našli te dni zgodaj zjutraj umorjenega pred blagajno. Celo truplo je bilo polno ran, zadanih z nožem. Roparji so skušali razbiti blagajno, pa se jim ni posrečilo. Hoteli so prisiliti čuvaja, da bi jim izdal tajnost, kako se odpira patentna ključavnica. Ker tega ni hotel storiti, so ga umorili.

»Najraje bi te gledal kakor zvezdo.«
»Tako čisto in svetlo?«
»Ne. Tako od daleč.«

Kdo je Blücher

O sovjetskem poveljniku na mandžurski meji, ki nosi ime slavnega nemškega vojskovodje maršala Blücherja, se je že mnogo ugibalo. Poročali so, da je to navaden delavec, ki si je bogzna zakaj nadel to tuje ime, da pa je Rus ali vsaj iz Rusije. Ruski emigrantski listi pa o tem novem Blücherju poročajo čisto drugače. Praviijo, da je častnik nemškega generalnega štaba in da je njegovo pravo ime Titz. Že pred vojno se je bavil s protišpijonažo. V Rusijo so ga poslali za organizatorja rdeče armade. Titz ej pustolovec, vendar pa organizator prve vrste. Že za časa boljševiškega prevrata leta 1917. se je kot topničar udeležil osvojitve Kremlja; na čelu madžarske čete je pozneje nastopil tudi proti jaroslavski vstaji. Po Titzovem nasvetu so ostali v Rusiji radi varnosti boljševiške vlade stari preizkušeni komunisti — poveljniki vojnih sil, sam pa je vzel s seboj na vzhod skoro vse nekdanje carske častnike. Skušal je celo pridobiti tudi emigrante v Berlinu in Parizu za svojo vojsko, za »zaščito ruskih interesov« na vzhodu. Blücher se je, tako pišejo emigrantski listi, iz nemškega agenta in pustolovca danes pretvoril v pravega služabnika boljševizma in se čisto odtujil svoji domovini. Ni tedaj noben delavec, ki ni sposoben za mesto, katero zavzema, marveč je močna osebnost, človek s solidnim vojaškim znanjem.

Točna označba

Marion Davies ni samo popularna igralka in slavna filmska zvezda, marveč tudi silno bogata žena. Poleg mnogo denarja in akcij ter vrednostnih papirjev ima tudi veliko število hiš, ki stoje po vseh krajih Hollywooda. To je seveda zelo dobra stvar, vendar pa iz tega lahko nastanejo razne komplikacije. Tako se je na primer Estelli Taylor pripetilo sledeče:

»Kod naj peljem,« jo je vprašal šofer.
»Peljite mimo hiše Marione Davies in nato zavijte desno,« je odgovorila Estella.

Šofer je zamišljeno odkimal z glavo in dejal:

»Zal mi je, ampak prosim vas, gospa, da mi natančneje označite pot. To je isto, kakor da ste mi rekli: zavijte na desno, ko privozite mimo bencinske postaje.« Bencinske postaje so namreč v Ameriki v vsakem mestu na vsakem vogalu.

Arthur Fontaine, dosedanji generalni nadzornik rudnikov, ki so pod francosko upravo, je imenovan za predsednika saarske delegacije, ki bo razpravljala o vprašanju vrnitve saarskih rudnikov, o cenitvi in razdelitvi zaloga premoga.

Začetek zagr. dramske sezone

Mar mislite, da se pri nas ni dobro pričelo gledališčem, za katerega se trošijo državne in narodne pare? Mesto Shakespearea smo dobili Klabunda. In za tega Klabunda bodo neki zagrebški časopisi porabili skoro celo stran svojih »dragocenih« prostorov, da dokažejo, da današnja literatura ne teži za neminljivostjo! In čutili se bodo izredno počaščene, da publiko raztolmačijo, kaj prav za prav pomeni ta »X Y Z«, kot se imenuje ta komedija. Zakonski trikot s starimi, oguljenimi rekviziti, tam sluge in grofa, grofa in sluge, močnega sluge in slabotnega, starega grofa, ki na koncu prepušči svojo ženo slugi, ker je on — star. In vse to »blagoslovljeno« s par časami šampanjca, s pobratimstvom, in stari grof dobi za zamenjo za svojo ženo, ki jo je poklonil slugi, pobratimstvo tega sluge in avanturista. Kajne, ganljivo? Posebno, če je združeno z odrskimi triki. Morda bo komu žal, da so gledališča subvencionirana od države in da so gospodje igralci državni uradniki. Zatem pa se bo pojavil prepir o krizi gledališča.

Kaj nam obeta naša opera?

Koncem tedna prične s svojim delom ljubljanska opera. Razume se z delom za javnost, kajti umetniško osebo, orkester, tehnično osebo in vse ostalo z agiliim ravnanjem na čelu se mrzlično pripravlja že okroglo dva meseca za čimvečji uspeh in zadovoljivi rezultat in zadovoljstvo pri publiku. Kljub omejitvi gmočnih sredstev za prepotrebno odgovarjajočo sceno in garderobo, je upati z ozirom na umetniško izvedbo na priznanje in — potreben odziv.

V študiju so opere »Car in tesar«, »Gorenjski slavček«, »Norma«, »Hasanaginica«, operete »Beneška noč«, »Tičar«, »Mamzeli Nitouch«, a vsem na čelu ljudska opera mladejšega českega skladatelja Jaromira Weinbergerja »Svanda dudak«. — »Svanda dudak« je zavojal v najkrajšem času evropska gledališča: Monakovo, Düsseldorf, Freiburg, Praga, Brno, Pilsen, Olomuc, Hamburg, Bratislava, vsepovsod znameniti pohod česke pesmi in pesla. Ljubljana je

Igra »Karlo in Ana« Leonharda Franka, ki se je tudi nedavno vprizorila v Malem gledališču, je istotako pokazala, da nimamo človeka, ki bi bdel nad dramskimi komadi v našem gledališču. Provizorij, ki ga imamo danes, se vleče z dneva v dan, toda nima določene linije, posebno pa ne zmisla za variziranje komadov, ki bi bili pomembni že sami po sebi, brez ozira na težke muke igralcev, da bi rešili komad. Tega so brez dvoma rešili in samo njim se mora zahvaliti g. Franke za svoj delni uspeh. Slovenska rojaka ga, Podgorska in g. Nučič sta bila kot običajno prvovrstna. Nihče ni v začetku njene kariere slutil, da se bo iz gospe Podgorske razvila prvovrstna igralka z nenehno veliko skalo izražanja in serioznim umevanjem gledališke umetnosti. Brez dvoma je danes ena najpomembnejših zagrebških igralk — ona in Nada Babič, ki osvaja bolj s svojo do skrajnosti toplo igro kot z močnimi zamahi. Sicer pa smo že prej vedeli, da sta ti dve igralki izvrstni. Sedaj pa bi radi zvedeli za kakšen izvrsten komad....

Disky.

dosedaj v državi prva, a upati je, da ne bo osamljena.

»Svanda dudak« je pravljica, mistična postava vzeta iz českega naroda. Svanda pomeni v českem jeziku »veselje« ali še bolje, ljudsko »veseljak«. Ljudstvo je dejalo po pripovedki: pojdimo, Svanda »veseljake« bo tam. Poleg njega nastopa v operi sloviti ropar Babinsky, ki je českomu narodu znan kot prijatelj ubogih, saj je ropal in kradel le med bogatini, medtem ko je revežem pomagal. Ljudstvo ga časti kot svojega narodnega junaka-dobrotnika.

In k vsej tej vsebini, je napisal Weinberger muziko, polno temperamenta in znanja. Znan kritiki piše: Osvajajoč polet, sila in moč v barvah orkestra, mladostna, vesela muzika, tehnično do jedra izdelana. V Weinbergerju imamo živo umetnost, sintezo sodobnega razvika. Komponist je močan temperament, očarajoči ritmik, skratka, njegova muzika se smeje. »Svanda dudak« je popularnost zagotovljena.

Pomen kulturnega filma

Govor dr. Ivana Dornika ob priliki predvajanja filma »Sestra Marija« v Unionskem kinu v Mariboru.

Velikega pomena, ki ga ima film za izobrazbo, se zavedajo danes vsi odlični možje vseh kulturnih držav; trudijo se, da bi naredili iz njega pravi kulturni film, ki naj bi postal to, kar bi moral biti: razširjevalec in posredovalec plemenite, visoke kulture.

Kulturni film ima za pogoj filmsko kulturo in filmska kultura se pospešuje s kulturnim filmom.

Kultiviranje gledalca s pomočjo filmov je možno in potrebno in ni dvoma, da se v kinu publika sama vzgaja k pravilnemu gledanju in uveljavljanju tega, kar je zrla, za svoje duševno življenje; zato je treba želiti, da se prizadevanje za kulturno vsebino filmov vrši zavedno, zato, da se bo formalno oblikujoča moč mimo naših oči brez čeh slik, ki jih gledamo, nanašala na dragoceno vsebino in da se gledalec duševno obogati. Želiti je nadalje, da so si izdelovalci filmov na jasnem kulturne odgovornosti, ki so si jo naložili na rame; kajti ta svetlobni trak slik je čisto kulturno sredstvo le v čistih rokah.

Je pa ta težnja po kulturnem filmu že znamenje novih dni in odjek vsega svetovnega stremjenja; kajti, četudi še živimo v času, ki ima malo zmisla in še manj denarja za idealna kulturna hotenja, se kljub temu človeštvo z obupnim krikom obrača zopet k lepoti, dobroti in resnici, ki je uteha izmučenim srcem.

Ni mogoče več tajiti, da se je publika navežala slik v filmu, ki so kazale samo razkošje, potrat, beg za mamonom ter osladno sentimentalnost nerazumnega življenja, in da se je ljudi oprijela utrujenost. Mnogoč je začela težiti po zopetni graditvi naravnih vrednot — kakor v vseh vejah umetnosti — tako tudi v filmu. Potreba civiliziranega človeka je ustvarila kulturni film, ki ni nikako strašno dolgočasen in samo podučevanje, temveč film, ki hoče širiti vedo in umetniški okus.

Ze se podira nezdrav vpliv še, žal, toliko predstavlja v kinu, ki merijo le na to, da zadovolje surovo potrebo po senzaciji.

Naše estetično življenje pa ne zasleduje prav nobenih zunanjih ciljev, ampak ima svoje vrednote same v sebi. Vsem estetičnim funkcijam skupno pa je to, da so nujno dopolnilo našemu praktičnemu življenju, da zato bude v nas občutek radosti ter čut življenja dvigajo in večajo.

Vsak film, ki stremi za tem, da stopi na stopnje umetnosti, ki izobrazuje, plemenituje množico, ki nosi v sebi etos, je kulturni film.

Te v podobi svetlobnega traka mimo naših oči bržeče slike, so pač kakor vsake slike in tudi besede le sredstvo, s katerim se razodeva človek človeku, so usodna tvoritvena volje, izpričevalo tvoritvene sile. Če bi jih tehnično še tako izpopolnili, bi razgle same na sebi bili plod kulture, vendar pa bi razjirjale nekulture, če bi bila namreč vsebina, ki jo širijo, nasprotna vsaki kulturi.

Saj ni še daleč tisti čas, ko je obisk kina izval pomilovalen nasmeš in v starih bojazen za mladino, ko je bil kino še nekaj zakotnega, česar se je izogibal vsak pošten človek; kajti to veliko in važno tehnično iznajdbo modernega časa so takoj pograbile grabežljive kupčijske roke in jo umazale s svojimi nečednimi nameni, da je postala grda, kakor postane tudi beseda grda, grdo izgovorjena v grdih ustih.

Če pa se gospodarski elementi tesno zvežejo z duhovnimi, se ustvari kultura. In iz razvoja filma vidimo, da se je iz prvotne le senzacijskega počasi priboril do umetnine in tako sam od sebe postal kulturni film.

Kajti v višino hoče človekov duh, v globino njegovo čustvo!

Film »Nespametna sreča« v »Ljubljanskem dvorcu« je parodija na sentimentalno deklislo sanjarenje o vileh, kateri pridejo ponje, kot se bere po šundromanih. Proletarsko dekle hoče tak roman o nespametni sreči na lastni osebi doživeti. In, ker se v filmu mora vse posrečiti, se seveda tudi njej se posreči, da po mnogih zaprekah končno le dobi bogatega fabrikanta za moža. Parodije so običajno nevarne zadeve, ker navadno pridejo v brezsmiselno pretiravanje. V tem primeru se manuskrpt drži še precej verjetnosti in pristni humor Marije Pandier-jeve pomaga filmu preko marsikake idejno šibke scene. Fotografija, kot sploh pri berlinski »Aafie«, prvovrstna.

Sport

BSK prosi odgoditev prvenstvenih tekem.

Včeraj smo med brzojavnimi vestmi poročali, da je uprava BSK sklenila, da ne odigra tekem, katere je JNS razveljavil in odredil ponovno odigranje. V bistvu je ta vest točna, samo JNS je sprejel ta sklep v drugačni obliki. Kakor je znano, se je BSK pritožil na glavno skupščino JNS, češ, da so te tekme nepravilno razveljavljene. V resnici je JNS storil težko pogreško. Namesto da bi sklepal o razveljavljanju tekem, ki jih je BSK odigral z nepravilno verificiranim igralcem poslovni odbor, je tekme razveljavil upravni odbor. V tej zadevi bi moral biti upravni odbor prizivna instanca in ne odločujoča. S tem je bila BSK odvzeta možnost protesta. Sedaj prosi BSK JNS, da odgodi te tekme do glavne skupščine, ki bo rešila končnoveljavno, ali so bile tekme pravilno razveljavljene ali ne. Sedaj je pa JNS pred kočljivim vprašanjem. Obstoj sklep, da bo glavna skupščina po končanih tekmah za državno prvenstvo. Na izredni seji se bo ta nova vloga rešila obenem z afero Čuliča. Letošnje državno prvenstvo je polno težkih zapletljajev, državni prvak bo pa določen za zeleno mizo.

Propozicije za propagandni damski in moški juniorski meeting ASK Primorje v Ljubljani.

1. Akademski Sportni klub Primorje privedi na svojem igrišču, Dunajska cesta, dne 12. oktobra 1929 ob 15 in 13. oktobra 1929 ob 14 propagandni damski in juniorski moški lahkoatletski meeting. Moški juniorski meeting se deli v dve kategoriji: A. 1. 1911., 1912. in 1913.; B. 1. 1914., 1915. in 1916. Program in redosled je sledeči: 1. Sobota, dne 12. oktobra, ob 15: 1. kat. A tek 100 m, 2. kat. B tek 60 m, 3. kat. A skok v daljavo z zaletom, 4. kat. B skok v daljavo z zaletom, 5. kat. A tek 800 m, 6. kat. B met krogla, 7. kat. B tek 800 m, 8. kat. A met krogla, 9. kat. B tek 100 m, 10. kat. A met diska, 11. dame skok v daljavo z zaletom, 12. kat. B met diska, 13. kat. A tek 3000 m. — 12. Nedelja, dne 13. oktobra, ob 14: 1. Dame skok v višino z zaletom, 2. kat. B tek 200 m, 3. kat. A tek 200 m, 4. kat. B met kopja, 5. kat. A met kopja, 6. kat. A skok v višino z zaletom, 7. kat. B skok v višino z zaletom, 8. kat. A troskok, 9. kat. B troskok, 10. dame tek 60 m, 1. kat. A 4 × 100 m, 2. kat. B 4 × 100 m, 3. kat. A 4 × 800 m, 4. kat. B 4 × 800 m, 5. Krogla je težka 5 kg, disk 1,5 kg, kopje 600 gr. 3. Tekmovanje se vrši po pravilniku za tekmovalce JLAS-a. 4. Tekališče je iz leša, dolgo 395 m in ima dva nedvignjena zavoja. 5. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti, ki obiskujejo srednje, mešanske ali dvorazredne trgovske šole. 6. Prijave so proste prijavne in je iste nasloviti na: g. Sava Sancin, Tavčarjeva ulica 1 do 10. oktobra ob 12. Poedine prijave se sprejemajo do pol ure pred pričetkom samega tekmovanja. 7. Vpravljeni v vsaki disciplini prejme priznanico, zavod pa, kojega tekmovalci dosežejo najvišje število točk, ukusno plaketo.

S. K. Jadran sklicuje na podlagi člena 23. klubovih pravil v četrtek, dne 17. oktobra 1929 ob 20 izredni občni zbor v restavraciji Mrak na Rimski cesti z običajnim dnevnim redom. V slučaju nesklepnosti se vrši občni zbor pol ure kasneje ob vsaki udeležbi. — Odbor.

Službeno iz LNP-a. Seja upravnega odbora LNP-a se vrši v petek, dne 4. t. m. v nali dvorani delavske zbornice. Seje se naj udeležijo sigurno vsi odborniki. Ponovno in zadnjič se vabi podsavezni kapetan g. Dolinar, da se seje zanesljivo udeleži. — Tajnik I.

Službeno iz LHP. Seja upravnega odbora se vrši danes zvečer ob 20 v damskem salonu kavarne Emona. Naprošajo se vsi gg. odborniki, da seji gotovo prisostvojujejo. — Tajnica.

Cerkveni vestnik

Naznanilo nočnim častilcem sv. Rešnjega Telesa. V noči od četrta na petek se bo molila v stolnici 10. ura: Zahvala za božje dobrote. Molitvene ure se prične ob 9 zvečer in trajajo do 4 jutraj. Možje in mladeniči, udeležite se v obilnem številu.

PUH — PERJE
R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 3. okt. 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17. Koncert Radio-orkestra. 19. Slike iz naravoslovja, profesor Pengov. 19.30 Tedenski pregled domačih in tujih dogodkov. 20. Simultani prenos v Zagreb: Koncert pevkega društva »Krkovo-Trnovce«. 21. Koncert Radio-orkestra. 22. Casovna napoved in poročila. 22.15 Johnny-jazz (igrajo člani opernega orkestra). Vmes poje slagerje g. Rus.

Drugi programi:

Četrtek, 3. oktobra, Belgrad, 20.00 Prenos opere — 21.30 Čas, časopisne vesti. — Zagreb: 19.30 Prenos opere iz Ljubljane. — Varšava: 18.00 Koncert komorne glasbe — 20.30 Ljudski koncert. — Budapest: 12.00 Koncert ciganske kapele — 16.00 Pesna ura — 17.40 Salonski orkester — 20.15 Koncert. — Dunaj: 16.00 Popoldanski koncert — 19.00 Fauna in flora v snegu in ledu — 21.00 Ljudski koncert, Milan: 12.30 Koncert — 16.30 Mladinski program — 17.00 Koncert — 20.30 Prenos Donizettijeve opere: »La Favorita«. — Praga: 19.05 Valček koncert — 20.00 Radio-drama. — Langenberg: 17.35 Večerni koncert — 20.00 »V dunajskem pratruc, radio drama. — Rim: 13.15 Radio-trio — 17.30 Popoldanski koncert — 21.00 Simfoničen koncert. — Berlin: 18.15 Španska glasba — 20.15 Prenos iz gledališča — Toulouse: 18.00 Plesni komadi 20.45 Lahka glasba. — Stuttgart: 16.15 Radio-orkester — 20.00 »Madame Butterfly«, opera — 22.45 Koncert. — Torino: 17.00 Koncert radio-kvarteta — 20.30 Prenos iz Milana. — M. Ostrava 12.30 Orkester — 19.05 Valček večer — 20.00 Drama.

Iz društvenega življenja

Prosvetno društvo v Novem mestu je imelo svoj občni zbor dne 30. sept. t. l. Iz poročila odbornikov smo posneli, da je imelo v preteklem poslovnem letu več skioptičnih predavanj, mladinska predavanja in Miklavžev večer. Blagajniški promet je znašal 5052 Din. Knjižnica se je pomnožila z nakupi in darili. Ostra zima pretekle leta je zelo ovirala društveno delovanje. Upamo, da bo letošnja jesenska in zimska sezona v društvu ob ugodnih razmerah živahnejša.

Pevska tekma v St. Petru pri Novem mestu. V nedeljo, dne 6. okt. ob 3 pop. bo v Prosvetnem domu v St. Petru tekma pevskih zborov krške doline. Zbori bodo tekmovali v 20 pesmih starih in modernih skladateljev.

Gasilno društvo Laverca je imelo dne 1. okt. nočno vajo z orodjem. Vodil jo je načelnik tov. Ivan Ogriin. Vaja je prav dobro uspela. Hvala vsem članom!

Prijatelji grozjda pridite vsi v nedeljo 6. t. m. na trgatve prost. gas. društva »Barje« k Češnovarju, Dolenjska cesta.

Orel

Šentpeterski Orel, Ljubljana. Šentpeter živi, živi s tako močjo in v takem razmahu, kakor že dolgo ni živel. Prišli so zopet v naš krog oni, ki so bili že dolgo izven njega in vidi jo, da se med svojimi počitijo še najbolje. Res je, da nimamo salonskih prostorov za fantovske večere, pa nam je šentpeterska prosveta ljubša od lepih dvorani, ker je tako domača in tako naša, da se prav veseli s njeno v njenih prostorih. Tudi telovadnica ni najboljša, lepa je bila poleti ona na Savi in na Stadionu. Pa je veselje v njej in zadovoljstvo. Včasih jo mah-nemo na cesto, na Grad v sportni opremi in duša in srce se nam ogrejeta v tem prijetnem nočnem teku. Le eno bi še hotel, bratje, da bi bili vedno vsi skupaj. Zgodi se, da ima v ponedeljek ta te ovire, drugi druge, tako da družina ni nikdar celotna. Toda danes napravimo rekord. Pridimo vsi ob osmih v telovadnico Ljudskega doma z dobro voljo in v sportni opremi. Bog živi! — Br. Matija.

Eno- ali dvonadstropno hišo

KUPIM v centru Ljubljane. — Ponudbe je poslati na oglasni oddelek »Slovenca« pod značko »HZ« štev. 11.040.

Dorothea Punzengruber roj. Lahounig naznanja tužnim srcem v svojem in v imenu svojih otrok in sorodnikov, da je po dolgem trpljenju naš pristrčno ljubljani, predobri in nepozabni soprog, oče, zet, stari oče, brat, svak in stric, gospod

Max Punzengruber

trgovec in posestnik

danes, v sredo dne 2. oktobra ob eni zjutraj, v 65. letu starosti, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki nepozabnega pokojnika se bodo iz hiše žalosti prenesli v petek, dne 4. oktobra ob 5 popoldne na tukajšnje pokopališče k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 5. oktobra ob 8 zjutraj v tukajšnji župni cerkvi.

Ljubljenegega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin!

Črna, dne 2. oktobra 1929.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 3. oktobra ob 20 uri: OPERNO-KONCERTNI VEČER. Izven. Gostovanje gg. Simenca, Neraliča in ge. Zamejčeve. Operne cene.

Petek, 4. oktobra. Zaprto. Sobota, 5. oktobra ob 20 »ZUPAN STILMOND.« SKI., Premijera Ab. B.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

Službo dobe

Rabimo raznašalke
Uprava »Slovenskega lista«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

Trgovsk. pomočnika
pridnega, sposobnega in zanesljivega sprejme za takojšnji nastop trgovina z mešanim blagom in deželni pridelki — Pavel Stergar, Sevnica ob Savi.

Intelligen. gospodične
ki imajo veselje do bolnikov in so že služile v tej stroki, sprejme moderni sanatorium v Zagrebu. Cenj. ponudbe kolikor mogoče hitro. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod 10.976.

Trgovski učenec
s primerno šolsko izobrazbo, močan, pošten staršev, se sprejme takoj v trgovini z mešan. blagom. — Klun Janko, Prevalje.

Kovaškega vajenca
sprejme takoj Auman, Vir, Dob.

Sobarica
z dobrimi spričevali, katere zna likati in šivati, starejša moč, se sprejme. Vpraša se g. Černe, Dalmatinova ulica 15/II.

Trgovskega pomočnika
potnika
manufaktura, 25 do 30 let starega, z znanjem slovenščine, srbo-hrvaščine in nemščine za obisk krojačev v Sloveniji — iščemo za takoj. Ponudbe s fotografijo, referencami in označbo zahteve plače.

Denar

Plodonosno podjetje
v Ljubljani sprejme finančnika ali družabnika s kapitalom ali bančnim jamstvom do 200 tisoč dinarjev. Cenjene ponudbe pod značko »Trgovina na povzpetja« na ogl. odd. »Slovenca«.

Kdo bi mi posodil
knjigo »Reklams-Universum«, v kateri se nahaja povest »Der steinerne Gast«. Vrnem jo v najkrajšem času nepokvarjeno. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Reklams-Universum«.

Službe iščejo

Kamnosek
zmožen izdelovati mlinške kamne, išče službo. Anton Hrašovec, Virje, p. Medvode.

Vzgojiteljica
večja sloven. in nemškega jezika, želi mesto k boljši družini. Ponudbe pod šifro »Ljubiteljica otrok« št. 11.010.

Pouk

Šoferska šola
I. obl. konc. Čamernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Christofov zavod
Ljubljana, Domobranska 7, sprejme še nekaj gojencev v večerni tečaj. Pouk prične 7. oktobra ob 7 zvečer.

Brezplačni učni tečaj
v umetnem vezenju, prirezovanju perila, krpanju in šivanju na šivalnih strojih Köhler, Orion in Excella priredi svojim odjemalcem tvečka J. Gorec nasl. d. z o. z. v Ljubljani, na Javorniku. Izkušena učiteljica te stroke bo poučevala v umetnem vezenju, najmodernejša dela, kakor: paspul, entlanje, madeira, hardanger, viktorija, file, rešilje, pantlas, smirna, polno vezenje, izdelovanje monogramov, volneno delo kakor tudi uporabi raznih aparatov pri strojih. Tečaj prične v ponedeljek, dne 7. oktobra 1929 v posebnem prostoru gostilne Haifer na Javorniku ter se bo vršil vsak dan od 8 zjutraj do 12 in od 1 do 5 popoldne. Ker bo vstop prost, se vljudo vabijo vse interesentinje na obisk tečaja.

Stanovanja

Meblovana soba
se odda dvema gospodoma ali gospodičama na Miklošičevi cesti. Na željo tudi s hrano. Naslov v upravi pod št. 11.055.

Soba
eventuelno s kuhinjo, oddam. Električna razsvetljava. Naslov v upravi št. 10.877.

Za stanovanje oddam
takoj 2 veliki sobi, v eno se lahko postavi štedilnik. Naslov v upravi pod št. 11.014.

Posestva

Kmetijsko posestvo
17 oralov, blizu Vojnika, zidana hiša, gosp. poslopje, veliko sadja, 105.000 Din. Karol Breznik, Celje, Dolgopolje 1.

Vili slična zidanka
krasna, z vinogradom, bližina Novega mesta, se prodaja. Tri meblirane sobe, kuhinja, klet z inventarjem. Poleg vodnjak. Vse v najboljšem stanju, vinograd zasajen z žlahtnimi trtami. Krasen razgled. Vprašanja na upravo pod: »Zidanka-vila«.

Kupimo

20% kronske bone
kupi Pučka štediona i založni zavod d. d., Osijek, Desetičina ul. 27.

Seme
divjega kostanja, želoda, akacije, jesena, javorja, buke, jelove storže in go-be kupuje Fructus, Ljubljana, Krekov trg 10.

Iščem stroje

rabljene, toda v dobrem stanju: elektromotor 15 KS, 1000 obratov, shap-ping-stroj Hub do 450 milimetrov, rezkalni stroj, žago in brusilni stroj. Ponudbe z najnižjo ceno na MACHER, ZAGREB, BERISLAVEVA BR. 4.

Prodamo

Žago
s polnojarmenikom in drugim stroji ter skladiščem v izmeri 8000 m² tik ob železnici na Gorenjskem prodam. Vprašanja na upravo lista pod šifro »Žaga št. 10.608«.

Mizar. pomočnika
dobro izvežbanega, sprejem takoj. Ivan Mrhar, Stanežice, št. Vid nad Ljubljano.

Železen štedilnik
malo rabljen, naprodaj. Cankarjevo nabrežje, baraka »Tönnies«.

Puhasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem belo gosje kg 130 Din, čisto belo kg po 130 Din in čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82.

Več stotov lepe pese
za krmo naprodaj. Karol Štrukelj, Vodmat štev. 9, pošta Moste.

Peteline (Leghorn)
z najboljšim rodovnikom, 3 do 6 mesecev stare, prodajamo po cenah od 80 Din naprej. — Gallus-Farm, Bačka-Topola

Obrt

Budilke
(večerke) po 60 Din s triletnim jamstvom — nudi Ivan Pakiz, Ljubljana — Pred skofijo 15.

Obleke
in plašče od 150 Din naprej. Muršič, Stari trg 11 (skozi vežo).

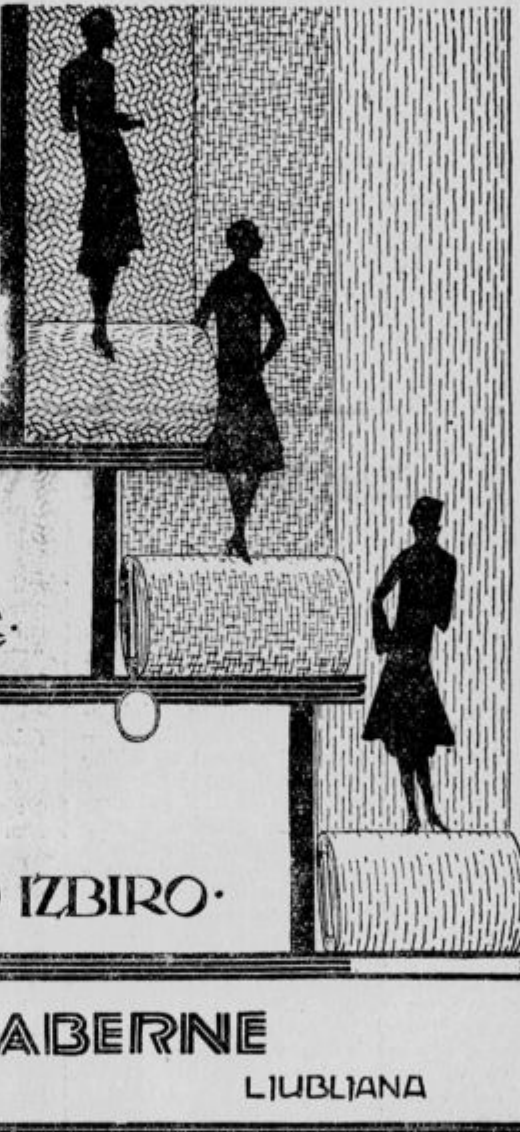
ELEGANTNA
DAMA

KUPUJE
ZA PLAŠČ

VEDNO
NAJMODERNEJŠE
VZORCE

OGLEJTE SI
NAŠO BOGATO IZBIRO

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA

Prodaja se šolsko poslopje

s ca 5000 m² zagrajenega zemljišča vred, ob Celovski cesti v Zgornji Šiški štev. 70, na obljudenem kraju, lepe stavbene parcele, primerno za kako večjo trgovino ali tem enako, za lep večji dom, postaja cestne železnice, katere se gradi prihodnje leto. Ponudbe kolekovane s 100.— Din, je vložiti do 15. oktobra t. l., do 12 ure opoldan, na Krajevni šolski odbor v Zgornji Šiški. Istotam se dobe pogoji.

Krajevni šolski odbor v Zgornji Šiški,
dne 2. oktobra 1929.

Budilke poceni

L. Vilhar
urar
Ljubljana
Sv. Petra c.

Priporoča se
delikatesna
trgovina
in zajutrkovalnica
J. BUZZOLINI
Ljubljana, Lingarjeva ul.
(za škofijo).

IVORNICA
ŠTAMPILJK
I. SOKLIČ
MARIBOR
Aleksandrova cesta 34

Širite »Slovenca«!

Glasba

GLASBENI INSTRUMENTI
gramofoni harmonike
direktno iz
Tovarne
oz. tov. skladišča
SANTAVAZZE BREZPLAČNI
KATALOG
Meinle & Herold
Maribor št. 102 A.

Mušičeve

vijoline
so res dobre in poceni
Prepričajte se v trgovini,
Gregorčičeva ulica.

Razno

Na obroke
kupite po originalnih cenah vse predmete, ako se obrnete na Kreditno zadrugo detajlnih trgovcev, Ljubljana - Cigaletova ulica 1.

V vsakem kraju želimo ustanoviti
podružnico
in iščemo zanesljive osebe kot
poslovođe
Udobno zaposlenje proti dobri plači in tudi kar posrtaški zaslužek. Strokovno znanje in kavelja ni potrebno. Ponudbe pod štev. 368-7 na INTERREKLAM D. D. ZAGREB, Marovska 28

Za jugoslovanski patent št. 4326 od 1. junija 1926 na:

Postopek in priprava za proizvodnjo mrzlot

(Verfahren und Apparat zur Erzeugung von Kälte), se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenj. ponudbe na: Ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

Moderna šola novih jezikov

Francoščina, nemščina, angleščina, italijanščina, ruščina. Poučujejo samo akademsko izobraženi predavatelji, vsak v svojem materinem jeziku po modernih metodah (Berlitz, znanstvena in dr.). Istotam nemški otroški vrt. Vpisovanje vsakodnevno od 18 do 20 zvečer, Gospodarska c. 16, pritličje. — Začetek tečajev dne 1. oktobra.

Razpis

Krajevni šolski odbor Lom nad Tržičem razpisuje pri gradbi nove dvorazredne osnovne šole v Lomu ključavničarska, pečarska, plesarska, slikarska, steklarska in inštalacijska dela. Načrt in pogoji so na vpogled pri zapisnikarju Ign. Megliču v Lomu.

Ponudbe je vložiti do 15. oktobra 1929. Krajevni šolski odbor Lom nad Tržičem, dne 29. septembra 1929.

Meglič, predsednik.
Meglič Ignac, zapisnikar.

Maurice Renard: 18

Sinja nevarnost

Robert stoji v stolpu na pručici. Pol telesa sklanja skozi okno. Ognjeni stožec opisuje po nebu ogromne kroge, preiskuje nebo in krajino: iz teme lovi v svetlobo vasi, gozdove, gore, gradiče, kakor bi se prikazovali na platnu. Toda nikjer nobenega sledu za onivajom. Že davno so izginili s pozorišča.

»Ali kaj vidite?«
»Preveč časa sem izgubil,« pravi tajnik. Moral sem šele pripraviti plinski aparat, prižgati ga in to je trajalo dolgo časa. Sedaj so že proč. Toda nič niso opravili.«

Truden izpusti težki reflektor iz rok, ki se povesi in spusti svoj žarek preko terase na vrt.

»Oho!« zakliče tedaj Robert. »Ali vidite, mojster?«
»Gingovo drevo! Odsekali so ga!«
Velikanskega drevesa ni bilo več. Svetiljka je obsevala le še belo ploskev presekanega debla.

Z enim samim mahom so odsekali ogromno deblo silno trdega lesa, s tako urnostjo in spretnostjo se je to zgodilo, da drevo niti zatrepalo ni. Vsi so se na mah spomnili poka onih velikih škarij, o katerem je nedavno pripovedoval neki gozdar...

»Imenitno so to napravili!« se hudi Le Tellier. »Vragovi! Najlepše drevo v vsej okolici, edini gingko v deželi! Toda kako so mogli tako hitro izginiti? Samo pes jih je prav sledil. Prišli so, kakor je rekla mati, od gore sem in potem zopet tja izginili. Že priden, Floflo!«

»Ubogi Floflo!« pravi Robert, gledaje na vrt.

»Zakaj ubogi? Pa menda ne, da bi ga bili vzeli seboj? Ali ste videli, da so ga pobrali?«
»Ne, toda tako nenadoma je nehal lajati...«
»Floflo! Se, Floflo!« kriči Le Tellier. Psa ni od nikoder.

Nihče si ni upal iskati psa po vrtu. Kuharica ga je vso noč klicala skozi okno. Pa zastoj. Onivajg ga je zalotil.

XIII. Orel in zastava.

Onivajgi niso obiskali tisto noč le Mirastela, nego tudi vas Ouche, prav blizu Mirastela.

Zjutraj, ko so o tem zvedeli, so šli Le Tellier, Robert in Maksim tja. Tam so jim kazali dvoje zelnikov, na katerih ni bilo niti bilke več. Pokazali so tudi mesto, kjer je še prejšnji dan stala velika skala z dvema vrhovoma. Zjutraj je bila tam samo še velika jama v zemlji.

»Vedno ena in ista lajna,« pravi Maksim. »Gospoda bi se rada šla strahove. Te nepotrebne stvari krade samo zato, da napravi na ljudi vtis. Le kaj naj počne recimo s skalo, jeljem in psom?«

Robert prekriža roki.

»Nemara pa zelje rabijo. Ali ste opazili, kako radi kradejo zadnje čase zelje?«

Na tleh ni bilo nobene sledi po storilcih. Nobene, niti najmanjše odtisne čevlja ali noge.

»Pomislite malo, gospod Maksim,« pravi Robert. »Posebno izbirni ti onivajgi nikakor niso, kaj menite? Pobero žensko, potem kateregakoli moškega, prvo mačko, ki jo dobe, skalo, drevo... ali ne?«

»Res je,« pravi Maksim.

»No torej,« se razveseli Robert. »No, torej...«

»Kaj torej potemtakem?« se razhudi Maksim, nevni Tomaž.

»Zgleda torej, da so v zmoti,« odvrne Robert. Poslej ni Robert več odgovarjal na Maksimova vprašanja. Oprostil se je Le Tellierju, da opoldne ne bo mogel priti h kosilu in krenil v Artemare.

Oče in sin pa sta se vrnila v Mirastel.

»Samo, da ne bi kaj neprevidnega storil,« pravi Le Tellier.

»Trmast je, kot vrag je trmast, pa še zaprta zraven je ta trma. Ampak neustrašen je pa tudi. Vedno se plazi okrog, čisto sam. Na skrivnem...«

»Ta bi dal kri zato, da bi še enkrat videl Marijo Terezijo!«

»Ona je krvi tudi vredna,« pravi Maksim. »Celo vojvodske krvi je vredna.«

»Pustimo to za sedaj,« pravi Le Tellier. »Rad bi videl, da bi bil tu, pa bi se s njim posvetoval glede žarometov.«

Sklenila sta pa, da bosta dala žarometa prenesti v Machuraz, katerega onivajgi še niso obiskali. Šla sta torej v stolp in začela razdevati in v papir zavijati dele žarometov. Kmalu je prišel k njima Robert Collin.

»V velik strah ste nas pripravili,« ga sprejme Le Tellier.

»Kje, za vraga, pa ste bili?« vpraša Maksim.

»Na Colombierju.«

»Nemogoče! Kdor pride s Colombierja, vendar vse drugače zgleda. Vi ste pa, kakor bi vas iz škatljice vzel.«

»Zakaj se pa vendar, za božjo voljo, podajate v takšno nevarnost?«

Robert si čisti očala, govori vse mogoče. Govori o tekmi za Marijo Terezijo... da je našel način, kako se zavarovati pred onivajgi in podobno.